ԺԱ. ՏԱՐԻ 3177 — (Ն. Տ.) 22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1894 — 10 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1894 — 21 ՌԷՊԻՒԼ ԷՎՎԷԼ 1312 — ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	[illegible]	56
» »	Վեցամսեայ		28
Ընծիր թուղթի վրայ [illegible]		Տարեկան Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթակիցն [illegible]		Ղուռ	50

Խմբագրութիւնը [illegible] այլ գրութիւն

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Յառաջիկայ երկուշաբթի Արեւելք չի հրատարակուիր, Ս. Խաչի տօնին առթիւ։

ՀԵԼՄՈԼՑ

Երբ մարդկութեան մէջ մեծ տեղ գրաւող անձնաւորութիւն մը կ'անհետանայ, երբ կը տեսնենք հսկայ միտք մը, որ ամբարած է անհուն գիտութիւն, արտադրած նշանաւոր աշխատութիւններ, գրած, խօսած, ճառած, փորձած, շինած, խիստ շատ անգամ յաջողած է իր ուսումնասիրութեանց շնորհիւ ընդհանուր գիտութեան, և ասով մարդկութեան յառաջդիմութեան մեծ քայլ մը առնել տալու, երբ այսպէս անձնաւորութիւն մը կը մեռնի, ինչպէս կը մեռնին ամեն մարդիկ առ հասարակ, տարօրինակ զգացում մը կը գրաւէ զմեզ, որովհետեւ կը կարծէինք, թէ կեանքով, խելքով, բնաւորութեամբ մեզմէ բարձր այն մարդիկ կենաց վախճանին, կարծես սովոր ծնած արարածին կը հաւասարին առանց անոր պէս ապրած ըլլալու, անոր պէս մեռնելով։

Հելմոլցի համար ալ կ'զգայ ամեն ոք որ քիչ շատ գիտութեամբ զբաղած է, այս տարօրինակ հաւասարութեան ազդած տգեղ տպաւորութիւնը, զի Հելմոլց ալ այն նշանաւոր գիտուններէն եղաւ որոց անունը անմահացած պիտի մնայ գիտութեան տարեգրութեանց մէջ։

Երկու շաբաթի չափ կայ որ մեռաւ Հելմոլց, և հազիւ թէ լրագրաց ոմանց մէկ անկիւնը ծանուցուեցաւ այս գիտութեան մեծ կորուստը, նուազ կարեւորութիւն ընծայուելով անոր քան նշանաւոր դերասանուհւոյ մը, կամ նոր դպրոցի պատկանող վիպասանի մը մէկ արկածին։

Հելմոլց այսքան թեթեւապէս յիշատակուելու մարդ չէ։ Այժմեան գիտուններուն մէջ Բասդէօռ, Էտիսըն, Թենտալ, Էամիլթ միայն կրնան գերազանցել զայն։ Հելմոլցի անունը անծանօթ ըլլալուն պատճառներէն մին գերմանացի ըլլալն է. արդարեւ ֆրանսացի ամեն գիտունի, գրագէտի, պատմագէտի անունը անգլիացի և գերմանացիներն, աշխարհն անգամ գիտեն, մինչդեռ ֆրանսացիք, ի բաց առեալ գիտնական դասէն, բոլորովին անտեղեակ են օտար նշանաւոր անձնաւորութիւններէն, և մասնաւորապէս գիտուններէն։ Մենք ալ, սովորաբար ֆրանսական գիրքերով, լրագրերով սնած, անոնցմէ ինչ որ տեսնենք այն միայն գիտենք։ Ասոր համար չենք ճանչնար զՀելմոլց։

Ուրիշ պատճառ մըն ալ այս մարդը չճանչնալու այն է թէ իր գործերը և գիւտերը ժողովրդական չեն և չեն կրնար ըլլալ, ինչու որ գիտութեան բարձր խաւերուն կը վերաբերին, և կացինի ահագին հարուածներ տալ հարկ է նոցա մտաւոր արտադրութիւնը բաւական պարզելու և սովորական մտքերէ ներս սպրդեցնելու համար։

Հելմոլց բնախօս է և բնագէտ։ Եւ իր գլխաւոր յատկանիշն է թէ բնախօս և թէ բնագէտ ըլլալը։ Կը վախնամ սակայն թէ այս երկու բառերը ընթերցողաց ոմանց մեծ բան չըսեն։

Բնախօսը (physiologiste) այն գիտունին կ'ըսեն որ կը զբաղի կեանք ունեցող արարածներու, ինչպէս մարդ, կենդանիք և բոյսեր, մարմնոյն մէջ կատարուած գործողութիւնները և կատարող գործիքներու, անդամներու դերը ուսումնասիրելու։

Բնագէտ (physicien) կ'ըսեն այն գիտունին որ բնութեան մէջ տեղի ունեցած կարգ մը երեւոյթներով կզբաղի, ինչպէս ձայնը, լոյսը, ելեկտրականութիւնը, ջերմութիւնը և այլն, որոնք առանց կեանք ունեցող արարածներու գոյութեան ալ կան և կը գտնուին։

Բայց բնախօս մը պարտի քիչ շատ բնագէտ ըլլալ, ինչու որ եթէ մարդու մարմինը քննենք, անոր մէջ շատ մը բնագիտական երեւոյթներ անպակաս են միշտ, ինչպէս ջերմութիւն, որ կենաց էական պայմանն է. ինչպէս ելեկտրականութիւն որ ջղային դրութեան կարծես գործել տուող զօրութիւնն է և այլն։ Բայց բնագէտ մը կրնայ բոլորովին անտեղեակ ըլլալ բնախօսութենէ։

Արդ Հելմոլց այս երկուքն ալ էր, երկուքն ալ բարձրագոյն աստիճանաւ։

Ինձ համար շատ դժուար է իր աշխատութեանց մասին մանրամասնութեանց մտնալ։ Չէ թէ միայն այն պատճառաւ թէ սովորականէն վեր հմտութիւն պէտք է զանոնք հասկնալու և հասկցնելու համար, այլ նաեւ երկար տարիներու ուսումնասիրութիւնք լրագրի մը նեղ սիւնակներու մէջ սղմեցնելու անկարելութիւնն է և վերջապէս հարկ անհրաժեշտ է իր բոլոր գործերը գիտնալ և գտնալ։ Այս բաները ինձ կը պակսին։

Միայն սա ըսեմ թէ աչքի վրայ հրաշալի հետազօտութիւններ ունի և սքանչելի գործիքներ հնարած է, միացնելով աչքի, որ տեսութեան գործիքն է, և լոյսի որ բնագիտական նշանաւոր երեւոյթներէն մին է, մասին իր խորունկ հմտութիւնը։

Ձայնի համար առաւել գեղեցիկ են իր գիւտերը։

Երաժշտական գործիքները գիտէք թէ շատ տեսակ են։ Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ, եթէ առնենք ջութակ մը և ֆլիւթ մը, երկու գործիքներն ալ նոյն ձայնը տուած ատեն, տարբեր կերպով կը հնչեն անոնք մեր ականջին, այնպէս որ կրնանք զանազանել և տալ անմիջապէս ձայնը տուող գործիքին անունը։

Հելմոլց գտաւ թէ այդ տարբերութիւնը ոչ այլ ինչ է բայց եթէ նոյն ձայնը տրուած ատեն հետը մէկտեղ առաջ եկող երկրորդական ներդաշնակութիւն կազմող ձայներ, որք ամեն գործիքի մէջ իրարմէ տարբերելով կը ձեւացնեն այն գործիքին մասնաւոր յատկանիշը։ Վերլուծեց, գտաւ այդ հետեւող ձայները և զանոնք երեւան հանեց ու ծանօթացուց։

Ուրիշ գիւտ մը։

Առէք ֆլիւթ մը. սակայն սովորաբար փայտէ կը շինուի։ Հելմոլց յետ երկար ուսումնասիրութեանց հաստատեց թէ ֆլիւթին ձայնը նորա խողովակին ձեւէն, երկայնութենէն, մեծութենէն կախում ունի միայն և ոչ փայտաշէն ըլլալէն։ Եւ ահա յայտնուեցաւ թէ ամեն նիւթէ ֆլիւթ կրնայ շինուիլ, մետաղէ, ապակիէ, թուղթէ են, բաւական է որ այդ նիւթն առնէ ֆլիւթին ձեւը։ Նմանապէս այն պղնձէ որոտալից գործիքները, զորս զինուորական երաժշտական խմբերու մէջ կը տեսնենք մեծ թուով, անանկ զօրաւոր հնչմամբ ձայներ տալուն պատճառը պղինձ ըլլալնին չէ բնաւ։ Չէ թէ միայն ամեն մետաղէ կրնայ ըլլալ, այլ նաեւ մետաղէ տարբեր նիւթերով ալ կրնայ ըլլալ, բաւ է որ այն ձեւը առնի։

Հելմոլց ուսումնասիրեց նաեւ մարդկային ձայնի վերլուծութիւնը։ Արդեօք կարելի չէ՞ շինել ձայնաւոր գործիք մը որ երգէ մարդու պէս, մեքենայ-Բարբի մը։ Շատեր այս հետաքրքրաշարժ նիւթով զբաղեցան, և եթէ Էտիսըն իր ֆօնօկրաֆով, տարբեր ճամբով խնդիրը լուծեց, Հելմոլց առանց յաջողելու, անանկ բաներ գտաւ, անանկ արդիւնքներու հասաւ, որ ձայնագիտութեան մէջ մեծ յառաջդիմութիւն բերաւ, մարդկային ձայնի տարբաղադրութիւնը կատարելով, և զուարթ քրքիջ մը, կամ ցաւու ճիչ մը, օ, ու, ի, և այլն որ ձայներէն բաղկացած ըլլալը գտնելով հաստատեց թէ մարդու կոկորդին մէջ առաջ եկած ձայնը բնագիտական օրէնքներու կատարելապէս համակերպ և համաձայն է։ Ամեն բնագիտութեան գիրք որ ձայնի վրայ ընդարձակ կը խօսի, Հելմոլցի անունը բազմանգամ կը յիշատակէ այս երեւոյթից նկարագրին մէջ։

Ահաւասիկ երկու բառով նմոյշ մը Հելմոլցի գործին, որոյ համար ըսածներս չեմ կարծեր որ շատ որոշ ըլլան, ինչու որ բոլորովին զանց առի իր հնարած գործիքներուն նկարագիրը և համառօտեցի այնքան որ անհամ կմախք մը մնայ, ինչպէս Հելմոլցի մարմինը այս պահուս որ ոչ կը լսէ, ոչ կը տեսնէ և ոչ ալ կզգայ։

Գիտական այս մեծ սուգին մեզ համար առաւել ծանրացուցիչ պարագայ մը կայ, այն ալ սա է թէ մայրաքաղաքիս մեծ և փոքր եւրոպական լրագրաց մէջ հազիւ թէ այս նշանաւոր գիտունին անունը տրուեցաւ և չեմ գիտեր թէ կրնա՞յ յիշատակութիւն համարուիլ այս գրութիւնս, ինչու որ մի միայն Հելմոլցի այս պահուս չլսելուն և չտեսնելուն վրայ հիմնուելով կը ստանձնեմ իր վրայ գրելու յանդգնութիւնս։

Բայց ո՞վ գիտէ, քանի որ մահուընէ վերջի կեանքը անծանօթ է մեզի համար, մի գուցէ Հելմոլց այդ վիճակին համար ալ կարգ մը հետազօտութիւններ պատրաստած ըլլայ կանխաւ, զորս այժմ գործադրելու վրայ է։ Այս գաղափարս կը բաւէ որ չերկարեմ, իր հանգիստը չվրդովելու համար, որ նա ալ իր անդրգերեզմանական փորձերովը չըլլայ մեր հանգիստը վրդովէ։

Ե. ՆՈՒՍՈՒՐԵԱՆ.

ԼԱՄԱՐԹԻՆԻ ՅԻՇԱՏԱԿՆԵՐԸ

Սէն-Բուանի դղեակը, տխրալուռ եւ ամայի՝ Լամարթինի մահէն ի վեր, յանկարծ լեցուեցաւ բազմութիւ ամբոխով մը։ Ժօղէնէ հռչակաւոր հեղինակին կահ կարասին մէկ մասն աճուրդի կը հանուէր։

Դարաստանին մենութիւնը խռովեցաւ։ Մենութիւն տիրած էր հոն միշտ, բացի երբ բանաստեղծն ընդունէր խանդավառ հիացողներ։ Մահուընէն ի վեր, մենութիւն տիրեց հոն, ինչպէս կը տիրէր իր երիտասարդութեանը միջոցին. «Հոն է որ, կ'ըսէ բանաստեղծը, ըմպեցի մենութիւնը մինչեւ արբշռութիւն, երբեք մինչեւ յագեցումն։» Բայց ահա այս փոքրիկ մենարանն եկած են վաճառողները։

Երեք օր, գեղածիծաղ ու նկարչատեսիլ հովիտը ակօսուած է բազմութիւ նաւերով և գեղին միակ օթելը լի է բազմութեամբ։ Սակայն, փոքրաթիւ էին Լամարթինի վրայ սքանչացողներ որք փափաքէին իրարու ձեռքէ յափշտակել մեծ գրագէտին մէկ յիշատակը։ Հետեւապէս, գրավաճառներն ու հնավաճառները ներկայ էին միայն։

Անցեալ շաբթու սկսաւ վաճառումը, գնահատիչ պաշտօնեային մուրճին տակէն անցնելիք առարկաները դրուած էին գեղջիկ մարմանդին վրայ որ կը փռուի դղեակին գլխաւոր ճակտին դիմաց։

Առջի օրը անսպասելի արդիւնքներ գոյացան, վասնզի աճուրդն եռանդեամբ առաջ տարուեցաւ, և յաճախ առարկաներ իրենց իսկական արժէքէն շատ բարձր գնահատուեցան։

Այսպէս, հարիւր ութսուն ֆրանքի ծախուեցաւ շատ պարզ մահիճ մը, որ կը պատկանէր տիկին Լամարթինի։

Հին կաշիէ սնտուկ մը որ կը գտնուէր ճաշարանին մէջ, 1,500 ֆրանքի գնորդ մը գտաւ, և այս սենեակը զարդարող գորգերը երկու հազար ֆրանքի վաճառուեցան։

Այս աճուրդէն գոյացաւ տասներկու հազար ֆրանք — ահագին գումար եթէ ի նկատի առնուի ծախուած իրերուն պարզութիւնն ու անշքութիւնը։

Յաջորդ օրը, ներկայք աւելի սակաւաթիւ էին. արդէն օդն ալ նպաստաւոր չէր. և յետոյ արուեստասէրներ և հնասէրներ երրորդ օրուան կը սպասէին յորում երեւցան Լամարթինի անձնական յախճապակիները, պատկերները և նիւթերը։

Ռապիւթօ կոմսը՝ Մաքօնի Ակադեմիային նուիրելու համար ծախու առնել տուեր է չորս դրօշներ որք ուշագրաւ են իրենց ներկայացուցած յիշատակներովը։

Մէկը եռագոյն շքեղ դրօշ մըն է՝ 1848ին Բրեսէի բնակիչներուն կողմէ Լամարթինի նուիրուած. մէկ կողմը սա արձանագրութիւնը կայ. «Ֆրանսական Հանրապետութիւն եւ այլն»։ Եւ միւս կողմը՝ «Բրեսէի քաղաքացիները.— յարգանք առ Լամարթին»։

Երկրորդն է եռագոյն դրօշ մը կտաւէ, կարմիր գոգաձեւ զարդերով, Լամարթինի նուիրուած Սօլիւթրէի բնակիչներուն կողմէ. մէկ կողմը՝ «Ֆրանսական Հանրապետութիւն եւ այլն» և միւս կողմը. «Սօլիւդրէի ազգային պահակազօրը.— յարգանք առ Լամարթին»։

Վաճառումը վերջացաւ գիրքերով եւ կարգ մը ձեռագիրներով։ Հակառակ ընդհանուրին ակնկալութեանը, Լամարթինի մատենադարանը շատ քիչ գիրքեր կը պարունակէր՝ բնաւ նշանագրուած գիրք մը, բնաւ ուշագրաւ հրատարակութիւն մը, բնաւ ձօն մը։

Հռչակաւոր բանաստեղծին մէկ քանի հեղինակութիւնները, Կօլէնի, Ֆիւանի, և Ժիւլ Պօքէի նշանաւոր հրատարակութիւնները ձեռքէ ձեռք յափշտակուեցան։

Գալով մէկ քանի ձեռագիրներուն, ճառախօսութիւններու նախնական ձեռագրեր էին՝ որոց լուսանցքին վրայ կը գտնուէին հեղինակին սրբագրութիւնները։

Այս աճուրդը պատճառ եղաւ որ ֆրանսական թերթերը կը հարցնեն թէ Սէն-Բուանի մէջ Լամարթինի թանգարանին հաստատման ծրագիրը մէկդի՞ ձգուած է. ոչ, դղեակն արդէն գնուած է և թանգարանին մէջ զետեղելի յիշատակներն ալ պահուած են։ Ուրեմն պիտի յարգուի բաղձանքը տիկին Լամարթինի, մեծ բանաստեղծին քեռաղջկանը որ անցեալները մեռաւ։

ԱՐՍԼԱՆՊԷԿԻ ՀՐԴԵՀԻՆ ԱՌԹԻՒ

Մարդ մտքի ու սրտի տրամադրութիւն կ'զգայ, կարծես խօսելու ա՛յն վայրերուն վրայ, որոնք հաւասարապէս հասարակաց աղէտքի մը զոհերն եղած են։ Ահա այդ պատճառաւ էր անշուշտ որ այս օրերը քանիցս Արսլանպէկի անունը կարդացինք հայ թերթերու մէջ։ Այսօր եւս խնդիրն Արսլանպէկի վրայ է, բայց մեր նպատակն է ո՛չ այնքան ծանրանալ վերջին աղէտքին վրայ՝ որ պակուցիչ հանգամանք մ'ունէր ըստ ինքեան իր ամեն պարագայիւք, այլ աւելի պատմական ակնարկ մը նետել այդ այրեցուեր գիւղի կազմակերպութեան անցեալ և արդի վիճակին վրայ, վերածելով զայն երեք շրջաններու, որոց երեքն եւս բաղդին բերմամբ վերջացած են երեք մեծ հրդեհներով։

Ա.

Հին Արսլանպէկի հիմնարկութեան մասին ստոյգ տեղեկութիւնք կը պակսին. մասնաւորաց կողմէ եղած հետազօտութիւնք՝ որոնք կատարուած են աւելի լեզուական և դիմախօսական շրջանակի մէջ, սա եզրակացութեան կը յանգին թէ այդ գիւղի հիմնադիրք Խարբերդի կամ Սեբաստիոյ գաղթականներ եղած լինին։ Այս ստոյգ է սակայն թէ Նիկոմիդիոյ գիւղերուն հիմնարկութիւնք ընդհանրապէս կը բարձրանան մինչեւ ի վերջ կոյս վեշտասաներորդ դարու. և այդ տիրոջ կարծեաց հետեւելով վախճանեալ Տ. Յովհաննէս Քահանայ Մախեան իր մէկ պատմական ձեռագրին մէջ կ'ըսէ. «Յաւուրս անտի Կաթողիկոսացն Դաւթի Ե. Մելքիսեդեկի և Մովսիսի Տաթեւացւոյ (1586—1632) բազմացեալ էին հայ բնակիչք ի քաղաքս և ի գիւղս Նիկոմիդիացւոց, և հայ այցելուք չպակասէին յաճախել առ նոսա խրատել և ուսուցանել բանիւ և օրինակաւ անձին պարկեշտութեան։»

Հին Արսլանպէկի նորեկ գաղթականք իրենց բնակավայր կ'ընտրեն ընդարձակ դաշտերու վրայ բարձրացող բլուր մը, հովասուն, ջրաշատ և լեռնային։ Քիչ ժամանակի մէջ Արսլանպէկ (կոչում որ հաւանաբար յառաջ եկած է Արսլան պէյ անուն անձնաւորութենէ մը) կը յաջողի իւրեն համար ընկերական դիրք մը շինել իր մատուռովն ու պզտիկ բարեկեցիկ վիճակաւ, այնպէս որ Ս. Էջմիածնայ նուիրակ եպիսկոպոսունք՝ որոնք սովորութիւն ունէին տարեկան այցելութիւններ տալ հայ գիւղերու և անոնց կրօնական եռանդն արծարծելով կամաւոր նուէրներն հաւաքել ի նպաստ Մայր Աթոռոյն՝ չէին մոռնար զԱրսլանպէկ, և զայս կ'ապացուցանէ Սիմէոն Կաթողիկոսի Երեւանցւոյ վկայութիւնն, ըստ որում Արսլանպէկ եւս կը յիշուի՝ իբր կարգին՝ Նիկոմիդիոյ վիճակին նուիրական պտղատու թեմերու շարքին մէջ (Ջամբռ էջ 45)։ Արսլանպէկցիք հաւանաբար 15-20 տուն ի սկզբան՝ կը յաջողին հրապուրել և յորդորել զայլս եւս՝ իրենց բնակավայրին դրից բնական գեղեցկութեամբ՝ գալ միասին բնակիլ այն բլրոյն գագաթն՝ որուն առջեւ կը պարզուէր Նիկոմիդիոյ ծոցախորշն և բերրի դաշտեր, և հազիւ՝ յետ երկար տարիներու՝ կը յաջողին 120 տուներ տեսնել միասին, կառուցուած այդ տեղւոյն վրայ։ Չգիտենք դիպուածի՞ ինչ արդիւնքով՝ ասկէ գրեթէ դար մը յառաջ՝ հրդեհ կը ծագի այդ գիւղին մէջ, և առաջին անգամ լինելով՝ հրոյ ճարակ կը լինի գիւղն ամբողջ։

Բ

Բնական է որ առաջին և մեծ հրդեհէ մը յետոյ ցրուելու գաղափարը ծագի գիւղացւոց մտքին մէջ, և շատեր իսկ կը հեռանան այն տեղէն՝ որ աչքերու առջեւ կը պարզէր մոխիրներու կոյտ մը և աւերակաց բեկորներ։ Գիւղը վերստին կ'ամայանայ, և կ'սկսի փարել այն խեղճ կեանքը որ արդիւնք է մեծ աղէտքներու մանաւանդ ա՛յն ատեն, երբ դրամագլուխը՝ մեծ տառապանքն ու օժանդակը մարդկային կեանքի՝ կը պակսի ժողովրդեան։ Սակայն այդ առաջին հրդեհին պատճառած յանկարծական ամայութենէն յետոյ աճումը յոյժ արագ և զգալի կը լինի։ Ներքնապէս աճում մարդկային անհատներու, մի կողմանէ, և միւս կողմանէ պանդուխտ ընտանիքներ եկած են հաստատուիլ անդ, մեծաւ մասամբ ումնագիր և հրեան՝ որոնք ներքին գաւառներէն այն կողմերն եկած են սաուքի սքունի գործարանին եւայլ բազմաթիւ հաստատութեանց շինութեան առթիւ, և այնուհետեւ յաջողած են 250-300 տուներ լինիլ։

Գիւղացիք դժգոհ իրենց ունեցած անշուք մատուռէն, կը փափաքին փառաւոր եկեղեցի մ'ունենալ։ Գլխաւորութեամբ Ալիքսան աղա Գասպարեանի՝ որ ամենամեծ անձնաւորութիւնն եղած է Արսլանպէկի, և իր դիրքովն յոյժ ազդեցիկ՝ կը դիմեն Արմաշու վանահայրութեան՝ երբ տակաւին Նիկոմիդիոյ վիճակը բաժանեալ առաջնորդութիւն չէր և կը մատակարարուէր Արմաշու վանուց միաբաններով. կ'ընդունին իրենց խնդիրը, և Ստեփաննոս եպիսկ. Աղաւնի կը յաջողի առնուլ եկեղեցւոյ շինութեան կայսերական հրովարտակը, զոր յԱրմաշ կը բերէ նոյն վանուց Մարգար ժամակոչն 1846ի յունուար 17ին։ Յետ մանաւոր կարգադրութեանց, Աղաւնի Սրբազան անձամբ կ'երթայ յԱրսլանպէկ, մայիս 5ին եկեղեցւոյ յատակագիծը պատրաստելու. և մայիս 10ին հիմնարկութեան օծումը կը կատարուի։ Եկեղեցին (յանուն Ս. Աստուածածնի) կը շինուի Զրաքեան Մինաս ճարտարապետի ձեռօք և աւարտումն ու օծումը կը կատարուի 1846 օգոստոս 25ին։ Աղաւնի Սրբազան այս առթիւ իր ձեռագիր օրագրութեանց մէջ կը գրէ. «Օծումն և Տեառնագրութիւն նորաշէն և շքնաղ եկեղեցւոյն Արսլանպէկի։

(Մնացեալը յաջորդ թուով)

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (96)

ԺԻՒԼ ՄԱՌԻ

ՏԺԳՈՅՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՄԱՍՆ ԵՐՐՈՐԴ

ԷՆԻՑԵԼԹԻ ՀՕՐԸ

Իրենց սիրտին վրայի հարստութիւնը չօշափելու մօլութիւնը չկար ա՛լ, քանի որ գանձը տեղափոխուած էր։

Բայց ուրիշ մը վրայ հասած էր ոչ նուազ յաճախադէպ և շատ չանցած ոչ նուազ տիրապետող։

Այն է՝ արագ ակնարկ մը նետել պատուհանէն, Բերսիլար դէպ ի հարաւակողմի պատը, Ժաքթէն՝ միւս պատուհանէն՝ հիւսիսակողմի պատը։

Երբ նստէին, երբէք պատուհան չէին փոխեր. անկից կը հսկէին, կը զգուէին պատն իրենց թաց ակնարկներովը։

Եւ այս նոր մօլութենէն բան մը հասկցան։

—Հիւսիսային կողմը պահած է իր գանձը, ըսաւ միտքէն Բերսիլար։

Եւ Ժաքթէն մտախոհ կը խորհէր.

—Հարաւային կողմն է պահեր իր արկղիկը։

Այս գիւտ մեծ ուրախութիւն պատճառեց իրենց։ Ցորեկը գրեթէ սիրալիր կերպով վարուեցան իրարու հետ։ Նոյն իսկ կարգ մը հոգածութիւններ ցոյց տուին զորս երկար ատենէ ի վեր մոռցած էին և որք յիշեցուցին իրենց թափառականութեան և թշուառութեան բարեբաստիկ օրերը։

Բերսիլար կրակէն դուրս հանեց իր գետնախնձորներուն էն գեղեցիկներն ու էն կոկոնծ գետնախնձորներն և Ժաքթէնին հրամցուց որ ընդունեց։

Իր բարեկամը զգուելու աստիճան մոռցաւ ինքզինքը։

—Կ'ուզե՞ս մասնակցիլ, ծերուկս։

Բայց Ժաքթէն փափագեցաւ ոչ նուազ վեհանձն ըլլալ։

Ամբողջ յետմիջօրէն շատ զբաղած էր պատրաստելով տրէններ որոց վրայ հոգի կուտար։

Մեզանին վրայ մեծ թաշխուրան մը լեցուն կար անոնցմէ։

—Եթէ ախորժիս՝ կե՛ր, ծերուկ Բերսիլար։

Բերսիլար աթոռը մօտեցուց։

Այն իրիկունը եղբայրակցեցան և առջի պէս բարեկամ եղան։

Եւ նոյն իսկ Բերսիլար կորսնցուց ամեն խոհեմութիւն և իր գիւտէն զգացած ուրախութեանը մէջ լեցուն գաւաթներով խմեց ծանր գինին զոր ընկերն առատօրէն կը մատուակէր իրեն։

Որովհետեւ ջուր միայն կը խմէր, շուտով գինովցաւ, քնանալու չափ գինով և Ժաքթէն պառկեցուց զայն։

—Քնացիր, ծերուկս, քնացիր... սորված չես... Քեզի համար չէ... մինչեւ վաղը քնացիր։

Ինք վերջին գաւաթ մըն ալ պարպեց։

Իր ուժեղ ստամոքսը դեռ ուրիշներու ալ կրնար դիմանալ։

Եւ երբ կերակուրը վերջացուց, խմելը դադրեցուց, Բերսիլարի անկողնին մօտեցաւ, ուժով մը երերցուց զայն՝ կարծես արթնցնելու համար։

Բերսիլար կը խորդար և շարժում մը չըրաւ։

—Լա՛ւ, ժամանակ ունիմ գանձը հանելու, մրմռաց Ժաքթէն։

Եւ աչատնակը մարելով, ապահով թէ ընկերը չպիտի արթննար գինովութեան այդ ծանր քունէն, դուրս ելաւ։

Ի՞նչպէս գտնել գանձը։

Պատը բարձր էր, պատը երկար էր, նոյն իսկ հարաւակողմի այդ մասին մէջ ուր կ'ուղղուէր իր ընկերոջ ակնարկը։

Բայց Ժաքթէն, քանիցս տեսած էր ճիշդ ուղղութիւնն այդ ակնարկին, որ նշանակէտ մը ունէր։

Այդ նշանակէտն էր շքեղ դեղձի մը, պարտէզին էն գեղեցիկը, որ ամենէն ընտիր պտուղները կուտար։

Բերսիլար աչքը չէր զատեր այս դեղձէն։

—Հո՛ն ըլլալու է, մտածեց խոշոր մարդը։

Եւ բրիչ մը գտնելով սկսաւ փորել։

Իր պեղումներն յաջողութեամբ պսակուեցան։

Զոր ձայն մը իմացուց իրեն թէ գտած էր։

Ձեռքովը վերցուց հողը։

Լուսինը կը լուսաւորէր իր աշխատութիւնը։ Բայց ամպերն յանկարծ մթացնեցին զայն և տարափ մը տեղաց։ Այնչափ ոչինչ բանի մը համար հոս չկեցաւ իր գործէն։

—Աւելի աղէկ, աւելի աղէկ, ըսաւ, անձրեւը պիտի անհետացնէ բրիչի հարուածներուն հետքերը. վաղն ա՛լ չպիտի երեւան։

Տուփին հասաւ, դուրս քաշեց զայն, փորձեց բանալ, բայց ամրափակ էր. երերցուց զայն. Ներսէն լսեց կաշիէ դրամապանակին որ ասդին անդին կը գլորուէր։

—Ահ է, գանձն է։

Բնաւ դէշ դիտում չունէր։ Մինչեւ այն ատեն միայն հետաքրքրութիւնը մղած էր զայն։

Գողութեան գաղափարը դեռ չէր եկած...

Սակայն, պատրանք մը զգաց երբ չը կրցաւ բանալ արկղիկը. բռնութեամբ բանալ անկարելի էր, վասնզի Բերսիլար շատ դիւրաւ պիտի նշմարէր։

Այն ատեն տուն կը դառնայ, հացի փոր կառնէ, կը ժպտի Բերսիլարին որ երգեհոնի պէս կը խորդայ և դուրս կելլէ։

Անձրեւը կը թրջէ հացին միջուկը։

Ժաքթէն փականքին կը փակցնէ զայն ու կաղապարը կ'առնէ։

Ետքէն բանալիք մը պիտի շինէ ինքը։ Բերսիլարին պէս շատ ճարպիկ է, ամեն բան կուգայ ձեռքէն։

Հիմակուհիմակ արկղիկը նորէն ծակին մէջ կը դնէ փայփայանօք, հողով կը ծածկէ, քարերը վրան կը դնէ, երկարօրէն կը կոխկռտէ։

Եւ անձրեւն որ անդադրում կը տեղայ, քիչ քիչ կ'անհետացնէ նշանները։

Հիմակ որ գիտէ իր ընկերոջը գաղտնիքը, երջանիկ է։

Կը քնանայ։

Յաջորդ առտուն առաջ ինք կ'արթննայ։

Բերսիլար կը քնանայ միշտ, բայց Ժաքթէն որ գլուխ ուռեցնելու չափ երգել կը սկսի, կ'արթնցնէ զայն։

Բերսիլարին ճակատը ծանր է, յիշողութիւնն ըմբոստ։

Աղէկ մը չի գիտեր անցած դարձածը։

Որոտընդոստ քրքիջով մը կ'ընդունի զայն Ժաքթէն և առջի պէս բարեկամաբար կը հարցափորձէ։

—Է՛յ, ծերուկս, գինովցա՞ր ինչ եղար։

Բերսիլար ամօթահար է։ Խելքը գլուխը կուգայ։ Այո, առջի օրը չափազանց խմեց։ Եւ իր անկողնին վրայ ինկաւ։ Հանուելու իսկ ժամանակ չունեցաւ։

Ինք որ օրինակելի, գրեթէ գռեհիկ ժուժկալութիւն մը ունէր։

Ինչո՞ւ այդ գինովութիւնը։

Կասկած մը կ'ունենայ։

Սոսկալով, արիւնագոյն աչքերով կը նայի Ժաքթէնին երեսը։

Արդեօք ծուղա՞կ մըն էր...

Եւ մինչ Ժաքթէն իր ապուրը կուտայ, ինք մեքենաբար կ'ուղղուի հարաւակողմի պատուհանը, և ակնարկ մը կը նետէ դեղձին կողմը։

Նոյն իսկ դուրս կ'ելլայ։

Կը պտըտի սուլելով։

Ժաքթէն աչքին պոչովը կը քննէ զայն։

Բերսիլար, առանց ուշ դնելու երեւոյթի, կ'երթայ դէպ ի թաքստոցը, կը ծուի քննելու համար դեղձին որուն ոտքը հրաշալի կերպով կը շահագրգռէր զինքը կարծես։

Յետոյ վեր կելլէ պայծառադէմ։

Ժաքթէն անանկ աղէկ գործած է որ Բերսիլար բնաւ չի կասկածիր։

Եւ խոշոր մարդը, որ գաղտաբար կը դիտէ զայն, կ'սկսի խնդալ ըսելով.

—Ապուրը կերա՛ր, ծերուկ, գիտեմ գանձդ։ Եւ դուն իմինս չես գիտեր։

Բայց Բերսիլար ինքն ալ կը հսկէր։

Նոյն բաղձանքը կը զգար, առանց գիտնալու պատճառը, խօլ բաղձանք մը գիտնալու թէ Ժաքթէն ո՛ւր թաղած էր իր հարստութիւնը։

Բերսիլար համբերող էր։

Կը մտածէր որ այսօր վաղը իր ընկերը Բրատ պիտի երթար կամ Ֆլօրաք՝ իր ուտեստները նորոգելու համար։

Օգուտ պիտի քաղէր այս բացակայութենէն՝ իր խուզարկութիւններն ընելու համար։

Հիմակուհիմա մեծ համակրութիւն կը տիրէր երկու բարեկամներուն միջեւ։

Ամենամեծ հոգածութիւններ կը ցուցունէին իրարու։

Իրենց բարեկամութեան ոսկեդարը ետ կը դառնար։

Իւրաքանչիւրը միւսին հանդէպ տածելով դեռ անորոշ դիտումներ որոց անպարկեշտութիւնը կը զգային սակայն, կարծես ի սրտէ կուզէին իրարու ներել, իրենց բարեկամութեանը սիրուն համար, այն յոռի արարքը զոր կ'երազէին գործել։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 10/22 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1894

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱԲՈՆ.—Իրենց կրած մեծ պարտութենէն առաջ, Չինացիք կը վախնային ամեն վայրկեան թէ Ճաբոնցիք Չինու ցամաքին վրայ յարձակիլ կը փորձեն, և հիմակ հաւանական է որ իրենց վախն աւելի սաստիկ ըլլայ։ Կը յիշուի թէ Սէուլէ հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ ճաբոնական Բ. զօրաբանակն ի Հիրոշիմա նաւ նստած է Փուզան երթալու համար։ Միքատոն ինք իր զօրաց նաւ նստիլը դիտած և զանոնք իր խօսքերով քաջալերած էր։ Բայց երբ ի Թիէն Ձին և ի Բեքին իմացուեր է թէ 10,000 Ճաբոնցիք նաւ նստած են և 21 մարտանաւերու առաջնորդութեամբ ճամբայ ելած, ասոնց սարսափը վերջին ծայր հասեր են. զի կարծուեր է թէ Ճաբոնցիք շիտակ Չին կուգան։ Ուստի, Չինու կայսեր յատուկ հրամանաւ, ամեն նաւահանգիստներու հրաման զրկուեր է որ հսկողութիւնը կրկնապատկեն, և Թինկ ծովակալ դէպ ի հարաւ ճամբայ ելեր է Ճաբոնցիները գտնելու և զարնելու համար։ Բայց Ճաբոնցիք զՓուզան յիշելով իրենց հեռագրին մէջ՝ ռազմագիտական խաբէութիւն մ'ըրած էին. զի իրենց բուն նպատակակէտն ոչ թէ Փուզան այլ Չէմուլբօ նաւահանգիստն էր Քորէայի մէջ, և չինացի ծովակալը, դէպ ի հարաւ դիմելով, իր կռնակը կը դարձնէր Ճաբոնցիներուն։

* * *

Թայմս, մեծ ճակատամարտին լուրէն մէկ օր առաջ խօսելով Քորէայի պատերազմին վրայ, կ'ըսէր թէ «Չինական ցամաքային յաղթութեանց շարքը վերջ գտած ըլլալ կը թուի. զի Ճաբոնցիք Չինացիներէն աւելի զօրք համախմբած են Քորէայի մէջ, շնորհիւ ծովային հաղորդակցութեան, որ Ճաբոնցիներուն համար աւելի դիւրին է քան Չինացիներուն համար։ Ճաբոնցիք այժմ 70,000 զօրքէ աւելի ունին Քորէայի մէջ, և մինչեւ որ Չինացիք ցամաքային դժուար և երկար ճամբով զօրք բերեն ի Քորէա, Ճաբոնցիք անշուշտ պիտի քաղեն իրենց ունեցած առաւելութեան պտուղը։ Թայմս այս խնդրոյն մէջ կը տեսնէ ծովու տիրապետութեան գերակշռութիւնը բաղդատմամբ ցամաքի տիրապետութեան՝ զօրք փոխադրելու մասին։ Թէպէտ ըսուեցաւ որ չինական և ճաբոնական նաւատորմերն հաւասարազօր են, բայց գործնականապէս Ճաբոնցիք աւելի շատ գործ տեսան իրենց նաւերով քան Չինացիք իրենց նաւերով։

—Անգլ. լրագրաց մէջ հրատարակեալ հեռագրեր կ'ըսեն թէ զինեալ [illegible] հրոսակներ կ'ասպատակեն Չինաստանի արեւելեան գաւառներն, և ամեն կերպ կեղեքում ի գործ կը դնեն։ Մեծ հրոսախումբ մը «կը գործէ» Նիւ-Ջանկի մօտերը։ Պ. Մաք Ինթայր միսիոնարին տնօրէնութեանը ներքեւ գտնուած հաստատութիւնը բոլորովին աւար առնուեր է։ Չինացի անկարգ զինուորներ այնքան անօթի են եղեր որ մորթեր և կերեր են երկու ձիեր զորս միսիոնարներ վարձած էին քաղաք երթալու համար։ Մազապուր ազատեր է Պ. Մաք Ինթայր, թերեւս կարծելով որ զինք ալ պիտի ուտեն։ Տեղւոյն եւրոպացի գաղութք իրենց դեսպաններէն խնդրեր են որ թնդանօթակիրներ զրկուին զիրենք պաշտպանելու։

ՄԵԾ ՃԱԿԱՏԱՄԱՐՏԻՆ ԵՏՔԸ

ՀԻՐՈՇԻՄԱ (Ճաբոն), 18 Սեպտ.— Միքատոն (կայսրն) իր խնդակցութիւնն հեռագրեց Քորէայի ճաբոնական բանակին սպարապետ Եամակաթա Մարեշալին, այն մեծ յաղթութեան համար որով բովանդակ Քորէա Ճաբոնի ձեռքը կ'անցնի։ Ճաբոնի մէջ խանդավառութիւնն այնքան մեծ է որ ամեն դասակարգի կանայք, նոյն իսկ իշխանուհիք, կը խնդրեն Քորէա երթալ իբրեւ հիւանդապահ, իբրեւ զօրքերուն ուտելիք և ըմպելիք ծախող, նոյն իսկ իբրեւ պատերազմիկ։ Ճաբոնցիներուն կորուստն է 800 մեռեալ և վիրաւորեալ, մինչ Չինացիներուն կորուստն է 2,500. գերիներէն զատ որք 14,500 հոգի են, և 1,000 ական հոգւոյ խումբերու բաժնուելով, պիտի բերուին Ճաբոն։ Չինացիք երեք կողմէ պաշարուած էին Եամակաթա Մարեշալին ճարտար տնօրէնութեամբ, որ թակարդի մէջ ձգած էր զանոնք։ Չինական գունդերն ամբողջովին անձնատուր եղան, դիմադրութեան անօգուտ ըլլալը տեսնելով։ Մնաց որ, Ճաբոնցիք այս ճակատամարտին մէջ եռապատիկ աւելի էին քան իրենց հակառակորդք։

«Բինկ-Եանկի ճակատամարտէն վեց ժամ ետքը, յաղթականք հեռագրական հաղորդակցութիւն հաստատած էին այս բերդաքաղաքին ու Բանկ-Սանի միջեւ։ Ճաբոնցի հետեւակ և ձիաւոր պահնորդներ կը շրջին քաղաքին փողոցներն, որովհետեւ կը կարծուի թէ շատ մը չինացի սպայք պահուըտած են Քորէացիներու տան մէջ։ Քաղաքին պարիսպները շատ վնասուած են ռմբակոծութենէն, բայց թաղերուն բան մը չէ եղած։ Եամակաթա Մարեշալ փութաց թեթեւաշարժ գունդ մը զրկել դէպ ի հիւսիս՝ գլխաւոր կիրճերը բռնելու համար, որպէս զի Մանչուրիայէն գալիք չինական նոր զօրք չկարենան Քորէա մտնել։ Մարեշալն հրամանագիր մը հանեց, որով կ'ըսէ իր զօրքերուն թէ իրենց պէս քաջերու հրամանատարութեան կոչուած ըլլալուն համար հպարտութիւն կը զգայ, և այս մեծ յաղթութեան համար զիրենք կը շնորհաւորէ։ (Պոնաբարդի հռչակաւոր Ordre du jour ներուն տիպար մէկ արձագանգը։)

«Մարեշալն ուրիշ հրամանագիր մ'ալ ղրկեց Քորէացիներուն, ըսելով թէ իրենց վնաս պիտի չըլլայ եթէ թշնամւոյն հետ խօսք մէկ չընեն. բայց եթէ ո՛ և է յարաբերութիւն ունենան թշնամւոյն հետ, կամ մինչեւ իսկ եթէ անոր ուտելիք ծախեն, անմիջապէս պիտի դատուին ու պատժուին ըստ պատերազմական օրինաց։»

ԹՈՔԻՕ, 17.— Բինկ Եանկի փայլուն յաղթութեան լուրն ուրախութեամբ լցուց ժողովուրդը։ Բոլոր օրը զանգակներ զարնուեցան, և շատ մը թնդանօթներ արձակեցան։ Թէ՛ պաշտօնական և թէ անհատական ամեն հեռագիրք կը ցուցնեն թէ չինական պարտութիւնը ջախջախիչ բան մ'եղած է։ Հեռագրաթելք այն աստիճան զբաղած են զինուորական հեռագիրներով որ լրագրական մանրամասն հեռագրեր դեռ չհասան։ Լի-Հունկ-Չանկ փոխարքային եւրոպացի սպայից ձեռամբ կրթուած զօրքերն ամենէն աւելի դէմ դրեր են Ճաբոնցիներուն, բայց անոնք ալ բոլորովին ջարդուեր են։

—Զրոյց մը կայ թէ Լի-Հունկ-Չանկ, այս մեծ պարտութեան լուրն առնելուն, ինքնասպան եղեր է։

* * *

Ռուս կառավարութիւնն (հերքումներու հակառակ) իրօք կը խորհի եղեր Միջերկրականի նաւախումբը զրկել Քորէայի ջուրերն, այն երկու թնդանօթակիրներէն և չորս թորփիլանաւերէն զատ որք Քրոնշթատէն զրկուած են արդէն։

—Բինկ-Եանկ նշանաւոր քաղաք է։ Քրիստոսի թուականէն 1122 տարի առաջ չինացի գաղթական Քիցէ հոն հիմնած էր Քորէայի արքայական գերդաստանն և իշխանութիւնը։ Քաղաքին գեղեցկագոյն տաճարն ընծայուած է քորէացի զօրապետի մը և չինացի զօրապետի մը, որք միացեալ շարժմամբ մը 1593ին այն քաղաքն առած էին Ճաբոնցիներէն։

ՖՐԱՆՍԱ.—Կրթական նախարար Պ. Լէկ այս օրերս ի Վիլնէօֆ-Սիւր-Լօ կատարեց բացումն Հանրապետութեան արձանի մը։ Տեղւոյն կաթոլիկ ժողովրդապետն, որ Հանրապետութեան յարած եկեղեցականներէն է, ըսաւ իր բարի գալստեան ճառով թէ կղերը Լէոն ԺԳ. Պապին խօսքէն դուրս չելներ։ Պ. Լէկ ըսաւ. «Հանրապետութիւնը թոյլատու և հաշտարար կառավարութիւն մ'է, որ կը յարգէ ամեն կրօնային դաւանութիւնները։ Մաղթելի է որ կրօնն ու Հանրապետութիւնը միանան՝ երկրին համար տեւական և փրկաւէտ համաձայնութեան մը մէջ ապրելու համար»։ Այս խօսքեր արմատականներուն ականջին շատ դէշ կը հնչեն. բայց Պ. Քազիմիր Բէրիէի օրով Պ. Շարլ Տիւփիւիի վարչութիւնը չի վախնար հաշտարար սկզբունք քարոզելու, կրօնն ու Եկեղեցին յարգելու, և ծայրայեղ տարրերու դէմ ամեն բարեկարգ, կրօնասէր, լուսամիտ և չափաւոր պահպանողական տարրերուն համաձայնութեան կոչում ընելու։

—Ազատ-փոխանակութեան կուսակիցք իրենց սկզբանց փայլուն արտայայտութիւն մ'ըրին Լամառթինի քաղաքին մէջ, ի Մաքոն։ Քաղաքապետն, որ կը նախագահէր, ջատագովեց Զուիցերիոյ հետ առեւտրական յարաբերութեանց վերսկսումն, որք ընդհատուած են Պ. Մէլինի կուսակիցներուն դրած ծայրայեղ մաքսերուն պատճառաւ։ Երեսփոխան Պ. Իվ Կիյօ, որ գլխաւոր բանախօսութիւնն ըրաւ, իրաւամբ զարմանք յայտնեց որ այնպիսի դարու մը մէջ ուր այնքան ջանքեր կ'ըլլան հեռաւորութիւնները ջնջելու և ազգերն ևս քան զևս միմեանց մօտեցնելու, ոմանք ջանահնար կ'ըլլան արուեստակեալ պատուարներ կանգնելու մաքսերու միջոցաւ։ Արդի Երեսփ. Ժողովոյ հետեւած մաքսապաշտ քաղաքականութիւնը բոլոր դրացիները կը հեռացնէ Ֆրանսայէն, և ուրիշներուն գիրկը կը նետէ զանոնք։ Պ. Ժիւլ Ռօշ, նախկին նախարարը, Ֆրանսայի տնտեսական կոյր քաղաքականութեան դէմ իբրեւ նախանձելի օրինակ մը մատնանիշ ըրաւ Գերմանիոյ ճարտար և հեռատես ընթացքը տնտեսական խնդիրներու մէջ։ «Երբ Գերմանիա դիտեց Ֆրանսայի մէջ տիրող մաքսապաշտ հակումը, փութաց անկէ օգուտ քաղել, և Զուիցերիոյ հետ կնքեց 12 տարւոյ տեւողութեամբ առեւտրական դաշնագիր մը, Ռուսիոյ հետ ալ տասնամեայ պայմանաժամով դաշնագիր մը, մինչ Ֆրանսայի և Ռուսիոյ մէջ սանկ շնորհքով կարգադրութիւն մը չկայ, այլ հասարակ պայմանագիր մը կայ որ ամեն տարի փոփոխելի կամ ջնջելի է, որով Ֆրանսայի և Ռուսիոյ միջեւ վաճառականութիւնն ալ գրեթէ անստոյգ վիճակ մ'ունի։» Զուիցերիացիներ ալ հրաւիրուած էին այս երեկոյթին, և անոնցմէ մին Ֆրանսայի համար փայփայիչ խօսքեր ըսաւ, առեւտրական յարաբերութեանց վերսկսման բաղձանքը կրկնելով։

ՓԱՐԻԶԻ ԿՈՄՍԻՆ քաղաքական կտակն այս պահուս բաւական կը զբաղեցնէ ֆրանսական մամուլն։ Այս պաշտօնագրով, հանգուցեալն արքայական կուսակցութեան անցեալին վրայ տեսութիւններ ընելէն ետքն, այսպէս կը վերջացնէ.—

«Այս ժառանգութիւնն իմ անդրանիկ որդւոյս փոխանցած ժամանակ, բոլոր բարեկամներէս կը խնդրեմ որ անոր օգնական ըլլան։ Ապագայի մասին վստահ եմ։ Չեմ կրնար հաւատալ որ Աստուած լքած ըլլայ զՖրանսա, այն երկիրն որուն տուած էր զՍուրբն Լուդովիկոս (թագաւոր Ֆրանսայի) և զժաննն տ'Արք։ Որպէս զի Ֆրանսա վերականգնի, պէտք է որ նորէն քրիստոնեայ ազգ մ'ըլլայ։ Ազգ մը որ կորուսած է կրօնային զգացումն, ուր կիրքերն այլ ևս չեն զսպուիր ո՛ և է բարոյական սանձով, ուր տառապողներն ապագայ կեանքի մը յուսով համակերպութեան շարժառիթ մը չեն գտներ, սահմանուած է ներքուստ բաժնուելու, պառակտուելու, և իր ներքին թէ արտաքին թշնամիներուն ճարակ ըլլալու։ Իմ բարեկամներուս առաջին պարտականութիւնն է ուրեմն Ֆրանսան հեռացնել ծուռ ճամբէն, ուր զինք այսպիսի աղէտի մը կրնայ տանիլ։ Կը յուսամ որ այս փրկարար գործի մէջ իրենց հետ պիտի միանան ամեն պարկեշտ մարդիկ որոց օր մը աչքը կրնայ բանալ փորձառութիւնն։ Այս է վտարանդիի մը վերջին բաղձանքն հայրենիքի մը համար, որուն ցմիշտ անձնուէր և հաւատարիմ մնալ կը պատուիրէ իր զաւակներուն»։

ՎԱԹԵՐԼՕԻ ՄՆԱՑՈՐԴԸ.— Ֆրանսացի Վիքթոր Պայլօ, որ երկու տարի առաջ իր 100 ամեակը տօնեց, 1792 ապրիլ ամսուն ծնած էր։ 1815ին ներկայ էր Վաթէրլօյի ճակատամարտին, ուր, 105րդ հետեւակագնդին դրօշը պաշտպանելով, գլխուն վրայ ընդունեց սուրի բուռն հարուած մը։ Ուէլլինկթընի դքսին հրամայած անգլ. զօրաց ձեռք գերի իյնալով, երբ պատերազմին վերջանալէն ետքը Ֆրանսա դարձաւ, պատերազմական նախարարութիւնն, իր բժշկաց խորհրդով, զինուորական ծառայութենէ արձակեց զնա, նկատելով թէ երկրորդ [illegible]։ Բայց այս երկրորդ աստիճանի թոքախտաւորն, որ այսօր հարիւր մէկ տարեկան և հինգ ամսու է, տակաւին պահած է օրական հինգ քիլոմէթր քալելու սովորութիւնը։ Կ'ըսէ թէ ոչ միայն ներկայ պիտի ըլլայ իր եղբօրորդւոյն հարսնիքին այլ և առաջին պարն ալ ինք պիտի պարէ։ Աւասիկ փորձառու մը, որոյ վիճակին շատ առողջներ պիտի նախանձէին։

ՎԻԼՀԷԼՄ ԿԱՅՍԵՐ եօթներորդ զաւակն (որ աղջիկ է, մինչ միւս վեցը մանչ են) երկու տարեկան եղաւ անցեալ շաբթու։ Անունը Լուիզ է, անուանակից ըլլալու համար Բրուսիոյ այն դժբախտ Լուիզ Թագուհւոյն, որ յաղթական Պոնաբարդին խօսք հասկցնելու դժնդակ պաշտօնն ունեցած էր, և զոր ոչ միայն իբրեւ հայրենասէր Թագուհի այլ և իբրեւ սրբուհի մը կը պաշտեն Գերմանք։ Վիքթորիա Թագուհին, այս աղջկան մամուն մայրը, ծննդեան երկրորդ տարեդարձին առթիւ, Ուէնտսորի արքայական պալատան փուռին մէջ փառաւոր կարկանդակ մը յատկապէս պատրաստել տալով, ղրկեց Պերլին, որպէս զի փոքրիկը ճաշակէ։

ԱՆԳԼԻՈՅ պատերազմական նախարարութիւնը մեծ կարեւորութիւն կուտայ Չինու և Ճաբոնի պատերազմին։ Հարիւրապետ մը կարգեց չինական բանակին գործողութիւնները մօտէն դիտելու, և ուրիշ հարիւրապետ մը, ճաբոնական բանակին հետեւելու, պատերազմին ամեն պարագաները ճշդիւ տեղեկագրելու համար Անգլիոյ պատերազմական նախարարութեան։ Ուրիշ Տէրութիւն մը ցարդ այսպիսի տնօրէնութիւն չէ ըրած։

ԳԻՆԵԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ.— Գերմանիոյ մէջ Ռէնի փրփրալից գինի կը շինեն այժմ Սիկիլիոյ գինիով, և այս կերպիւ պատրաստուած գինին որոշելու համար, զայն մկրտած են երկու երկրաց վեհապետներուն անուամբ։ [illegible] կը կոչեն այս գինին։

Ի ՓԱՐԻԶ, Ռիւ Ռօայալի Ակումբին գանձապետը բռնուած է 150,000 Ֆր. կորուստն անցուցած ըլլալուն համար։

ՀԱՆՔԱԾՈՒԽԻ մասին Անգլիոյ հարստութիւնն այս միակ իրողութեամբ կը հասկցուի որ անցեալ տարի, Անգլիոյ հանքերն, երկրին գործարանաց, բնակարանաց և խոհարանաց ամեն պէտքերուն բաւելէ զատ, 29 միլիոն տակառաչափ ալ դուրս ղրկած են անգլ. գաղթականութիւններու կամ օտար երկիրներու։

ԲԱՌԳԻՐՔ ՀԱՅԵՐԷՆ-ԳԱՂՂԻԵՐԷՆ
ԵՂԻԱ ՏԷՄԻՐՃԻՊԱՇԵԱՆ

Կը պարունակէ 25,000 բառք և ոճք, հանդերձ գիտական և յատուկ անուանց բառերով։ Ամէնուն համար օգտակար և դիւրագին բառգիրք մը. քառորդէ կազմ 15, փառակազմ 17½ և կաշեկազմ 20 ղր։ Մեծ. Տնօրէն-Ուսուցչաց համար փոստի ծախքը վրան է։ Դպրոցաց և մեծաքանակ գնողաց գոհացուցիչ զեղչ։ Միակ կեդրոնատեղին է հրատարակողին գրատունը, Զ. Թորոսեան Պաշճէ-Գաբու թիւ 4, ուր ղրկուելու են յանձնարարութիւնք։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՆԱՒԱՄԱՐՏԸ

ՇԱՆՂԱՅ, 20 Սեպտ.—Աւասիկ նոր տեղեկութիւն Սեպտ. 16ի նաւամարտին վրայ. Ճաբոնական նաւատորմը միջօրէէն մէկ ժամ յետոյ հանդիպեցաւ չինական 11 մարտանաւերու և վեց թորփիլանաւերու։ Տեղի ունեցած ճակատամարտին մէջ, չինական չորս մարտանաւեր ընկղմեցան։ Ճաբոնական մարտանաւերուն վնաս չեղաւ։

ՀԵԼԼԷՆ ԱՒԱԶԱԿՆԵՐԸ

ԱԹԷՆՔ, 21.—Բաբաքիրիցոբուլօ աւազակապետին խումբը Լամիայի մօտ բռնեց չորս անձեր, և լեռը տարաւ զանոնք։ Աւազակներն անոնցմէ մին սպանեցին, և երկրորդ մը վիրաւորեցին, որ յետոյ մեռաւ։ Այս դէպք լսուելուն պէս, զօրքերն աւազակներուն ետեւէն ինկան, պաշարեցին և զանոնք ալ սպանեցին։

Պ. ՔԱԶԻՄԻՐ ՊԷՐԻԷԻ ՃԱՌԸ

ՇԱԹՕՏԷՕՆ, 20.—Ճաշկերոյթին մէջ, պատասխանելով քաղաքապետին, Պ. Ք. Բէրիէ Ֆրանսան սիրողներուն կոչում ըրաւ Հանրապետութիւնն այնպիսի կառավարութիւն մ'ընելու յորում բարեսիրութենէ ներշնչուին թէ՛ խօսքերն և թէ գործքերն, և ո՛չ թէ կիրքէ ու ատելութենէ։ Նախագահը խնդրեց որ ամեն ոք մոռնայ հին կռիւներն ու վէճերն։ Հոս, 24 տարի առաջ, ամեն Ֆրանսացիք կռուած էին նոյն դրօշին ներքեւ համախմբուած։ Հանրապետութիւնն իր բոլոր զաւակներուն հրաւէր կը կարդայ ձեռք ձեռքի տալ հաշտարար գործի մը համար և յառաջդիմական աշխատութեան մը համար։

—Նախագահը զինուորական կցորդներուն ձեռքը սեղմեց, սկսելով ռուս կցորդ Ֆրէտէրիքս զօրավարէն, զոր շնորհաւորեց Բ. կարգի զօրապետութեան բարձրանալուն համար, և ըսաւ թէ այս բարձրացում մեզ ամենուս ուրախութիւն պատճառեց։ Ռազմափորձք վերջացան հեծելազօրաց ընդհանուր յարձակումով մը, հրամանատարութեամբ Կալիֆէ զօրավարին, որուն խնդակցեցաւ Պ. Ք. Բէրիէ։

ՑԱՐԸ

ՓԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Ցարն Սբալա ժամանեց։ Խրիմ երթալն ետ մնացեր է։ Ցարեւիչը Դարմշդատ գնաց։

ԱԶԳԱՅԻՆ

ԼՈՒՐԵՐ

Ազգ. Պատրիարքարանն, ըստ խնդրանաց Եւդոկիոյ կրօնական և քաղաքական ժողովներուն, յանձնարարած էր Սեբաստիոյ Գեր. Առաջնորդին որ կա՛մ ինք անձամբ երթայ և կամ եթէ չկրնայ երթալ՝ եկեղեցական մը զրկէ իր կողմէ։

Արդ, Սեբաստիոյ Առաջնորդ Գեր. Պետրոս եպիսկոպոս անձամբ գացած է յԵւդոկիա և հեռագիր մը ուղղելով ի Պատրիարքարան՝ ծանուցած է իր ժամանումը։

Քաղաքական ժողովն երէկ իր շաբաթական նիստը կազմեց ի Պատրիարքարան նախագահութեամբ Պատրիարքական Տեղապահ Գեր. Հմայեակ Սրբազանի և ատենապետութեամբ Նուսուֆեան Տիգրան էֆէնտիի։ Ժողովն զբաղեցաւ իր օրակարգին վրայ գտնուած խնդիրներով։

Բերայի Թաղական խորհուրդը՝ Թաղին վարժարանաց համար կրթական նոր Հոգաբարձութիւն մը կազմած է որոյ անդամք են.

Գառնիկ էֆէնտի Ֆնտըքլեան
Թագւոր » Գարակէօզեան
Յակոբ » Պօյաճեան
Տոքթ. Ն. » Տագւորեան
Տիգրան » Առաքելեան

Գեր. Բարթուղիմէոս Սրբազան վաղն առաւօտ Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյն մէջ և երկուշաբթի, Մեռելոցի տօնին օրը, Բանկալթիի գերեզմանատան Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցւոյն մէջ Պատարագ պիտի մատուցանէ։

Գանտիլլիի Թաղական խորհուրդը կը ծանուցանէ թէ վաղն առաւօտ գիւղին եկեղեցւոյն մէջ Պատարագ և պաշտօն պիտի մատուցանէ Արժ. Ստեփան վարդապետ Արզումանեան, ի հանգիստ հոգւոյ հանգուցեալ Յակոբ փաշայի։

Խասգիւղի հրկիզեալներուն համար նպաստամատոյց մասնախումբը կը շարունակէ իր աշխատութիւնները, անմիջական պէտքերնին հոգալով օրը օրին։

Երէկ եօթը ութը բարեսիրտ Թուրք տիկիններ մտնելով Ճէզայիրլեանի տունն, ուր առժամապէս կը բնակին հրկիզեալները, բաւական ճերմակեղէններ բաժներ են կարօտեալներուն։

Գթառատ անձերու կողմէ նուիրուած ամերիքանը, խասան և տպածոն, որք ամենէն անհրաժեշտ պէտքերէն են, հրկիզեալներուն բաժնուելով և պակսած ըլլալով, նպաստամատոյց մասնախումբը կը խնդրէ բարեսէր անձերէ որ եթէ հաճին նոյն կարգի նուէրներ ընել, մեծապէս երախտապարտ պիտի թողուն կիսամերկ բազմաթիւ հրկիզեալները։

ԱՐՄԱՇԻ ԼՈՒՐԵՐ

Արմաշէն կը գրեն մեզ.

Ջարխափանի ուխտագնացութեանց հանդիսութիւնք սկսան կիրակի երեկոյ նորաշէն փուռին օրհնութեամբ։ Հինգ տարի է որ դպրեվանքը բացուեցաւ յԱրմաշ, և ամեն տարի մէկ կարեւոր շինութիւն մը կ'աւելնայ վանուց պակասը լրացնելու և զայն կատարեալ վիճակի վերածելու։

Այս տարւոյ կարեւոր շինութիւնը եղաւ նոր փուռ մը վանուց արտաքին հրապարակին հիւսիս-արեւելեան անկիւնը, թաղային վարժարանին դիմաց։ Երկյարկանի քարուկիր շինուած մը 160 քառակուսի կանգուն տարածութեամբ, կոփածոյ քարերով զարդարուած, և ամենայն խնամով շինուած։

Շատ ջանք եղաւ որ փուռը օգտակար լինի ուխտագնացութեանց օրերուն, և թէպէտ ներքին տախտակամածներէն և ծեփերէն մաս մը պակաս էր, բայց կիրառութեան պէտք եղածները լրացած լինելով, կիրակի երեկոյ (4 սեպտեմբեր) երեկոյեան ժամէն յետոյ, բոլոր միաբանութիւնը եկեղեցիէն գնաց փուռին առջեւը, ուր առաջ օրհնութեան աղօթքներ կատարուեցան, և յետոյ մատաղի կարգը, և Գեր. Օրմանեան Սրբազան, համառօտ կերպով յիշեցուց դպրեվանուց օր քան զօր ստացած ներքին և արտաքին առաւելութիւնները, և մաղթանքներ խօսեցաւ վասն կենաց Օգոստափառ Կայսեր, և օրհնեց երախտաւորները, աշխատաւորները և վայելողները։

Նոյն ժամուն հայագործները լաւաշներ (բիտէ) կը հանէին, որք, իբր առաջնապտուղ, մատաղին հետ բաշխուեցան խուռն ժողովրդեան։ Ներկայ էին նաև 15 տուն ուխտաւորք, Զմիւռնիոյ վիճակէն, որք փութացեր էին շուտով հասնիլ Ս. Աստուածածնայ տօնին։

Հիւանդութեան ձայնը և մաքրանոցներ հաստատուած լինելը կրնան շատերուն միտքը շփոթել, սակայն առայժմ ուխտաւորներ սկսած են հասնիլ։ Հիւանդութիւն այս կողմերը չկայ, իսկ Թուզլայի մաքրանոցն ալ այսօր վաղը պիտի դադարի, թէպէտ այդ ալ սոսկ 24 ժամուան զգուշաւորութիւն մըն է։

Շինութեանց դառնալով, պէտք է յիշեմք թէ երկու տարի առաջ աւարտած նորաշէն ուսումնարանն ալ ներքնապէս ամբողջապար ներկուեցաւ այս ամառ, և գործն ալ վերջանալու մօտ է։ Գրիգոր էֆէնտի Կիւտիկեան, որ սոյն շինութեան բարերարն է, անձամբ ուխտի գալու առթիւ, սոյն թերին ալ լրացնել կարգադրած էր։

Յունիս 28ի շարժէն եկեղեցւոյ և վանուց վնասեալ մասերն ալ մեծաւ մասամբ նորոգուեցան, գլխաւորապէս զանգակատունը։

Ուխտագնացութեան կատարմամբ դեռ կանուխ է բան մը գրել, պատրաստութիւնք կատարուած են ամեն տարիներու սովորականին համեմատ, և սկզբնաւորութիւնք ալ դէշ չեն։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Գափամաճի բարեպաշտ արհեստաւորք իւրեանց սեփականութիւնը եղող Եունճը խան, վերի յարկ, կէս սենեակ, շուկան Կէլինճիկ փողոց ¼ կրպակ և երկու կրպակ և Եօրղմ Թաշ խան փողոց Ալի փաշա խան սենեակ մը նուիրած ըլլալով, յառաջիկայ երկուշաբթի Ս. Խաչի մեռելոցի օրը, հաստատութեանս Ս. մատրան մէջ Ս. պատարագ պիտի մատուցուի յիշեալ արհեստաւորաց ննջեցելոց հոգւոյն համար։

Նաեւ Կ. Պոլսոյ կողմը բնակեալ Ջարչըֆօլը բարեպաշտ դերձակ արհեստաւորք իւրեանց սեփականութիւնն եղող Եաղճը խան, վերի յարկ սենեակ մը՝ 1886 հոկտ. 18 թուակիր կտակագրով նուիրած ըլլալով, նոյն առաւօտուն Ս. Պատարագ եւ պաշտօն պիտի կատարուի վասն հոգւոց հանգուցելոց իւրեանց արհեստակցաց։

Զայսոսիկ կը ծանուցանեմք ի գիտութիւն բարեպաշտ ազգայնոց։

* * *

Ս. Փրկչի Ազգ. Հիւանդանոցի հաստատութեան ի նպաստ շրջաբերութեան հանուած սիկարի թղթի օգոստոս ամսոյ հասոյթը.

Ա. տեսակ	Ղրշ.	750
Բ. »	»	2420
Գ. »	»	175
		3345

Նաև շրջաբերութեան հանուած են՝

Ա. Պատի օրացոյց
Գին 50 փարայ

Սոյն օրացոյցին վրայ Հիւանդանոցի գունաւոր պատկերը կը գտնուի Սերվիչէն տպարանէն մաքուր և վայելուչ եղանակաւ պատրաստուած։

Բ. Ծանօթ գեղագիր Միհրան էֆէնտի Տէօքմէճեանի կողմէ պատրաստուած ի պէտս ուսանողաց վարժարանաց՝

ԳՐԱՎԱՐԺՈՒԹԵԱՆ ՏԵՏՐԱԿՆԵՐ

հինգ մասի բաժնուած իւրաքանչիւրը 20 փրկի. նոր մեթոտով ուսանելու խիստ յարմար։

Յիշեալ տետրակներէն, որք 10,000 օրինակ են, վաճառուածներէն 1/3 բաժինը հաստատութեանս կը վերաբերի։

Գ.—Դպրոցական տետրակներ վարժարանաց մէջ գործածելի՝ 16 երեսէ բաղկացեալ մաքուր թղթով, որոց կողքերը զարդարուած են սիրուն պատկերներով և բարոյալից խօսքերով, ի գին 10 փարա. մեծաքանակ գնողաց համար ⁰/₀ 20 զեղչ պիտի ըլլայ։ Հետեւապէս պատուարժան հասարակութիւնը կը հրաւիրենք յիշեալներէն գնել, որ թէ՛ գիները դիւրամատչելի են և թէ այս առթիւ եւս սատարած պիտի ըլլան հաստատութեանս։ Վերոյիշեալներն Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան կնիքը կը կրեն։

Պատի օրացոյցը կը վաճառի Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակն եւ Սերվիչէն տպարանը։ Նաեւ վայելչագրութեան տետրակները կը վաճառին Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակն, ⁰/₀ 10 զեղչ։ Իսկ դպրոցական տետրակները թէ՛ Հիւանդանոցի Հոգաբարձութեան գրասենեակն և թէ Մարտիկ էֆ. Շիրինեանի վաճառատունը։

Հոգաբարձութիւն

* * *

Սարգիս էֆէնտի Թօշեան՝ Բամուգճեան Սարգիս էֆէնտիի յուղարկաւորութեան առթիւ 100 ղրշ. նուիրած է Ազգ. Հիւանդանոցին՝ ծաղկեփունջի փոխարէն։

ՏԵՍԱՐԱՆԻ Ա. հատորին Դ. տետրն հրատարակուեցաւ Վ. Զարդարեանի ձեռամբ։

Ներքին լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔԻ արարողութիւնը տեղի ունեցաւ երէկ Համիտիյէ մզկիթին մէջ։ Վեհ. Սուլթանը միջօրէին այդ մզկիթը գնաց փառաւոր հանդէսով, ուր կատարեց ուրբաթու աղօթքը և յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին հոլանտական դեսպանն ու առաջին Թարգմանը, սերպիական դեսպանն ու զինուորական կցորդը, աւստրիական դեսպանատան պահականաւուն հրամանատարն ու սպաները, Վիթթալի կոմսը, մայրաքաղաքիս ֆրանսական հիւպատոսը՝ Թիֆլիսի ֆրանսական հիւպատոսին հետ և բաւական չափ օտարազգի զբօսաշրջիկներ։

Ներկայից ոմանք սենեկապետ Էմին պէյի միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ԷՏԻՐՆԷԻ ՔԱՐԱՆԹԻՆԱՆ.— Առողջապահական վարչութիւնը կը ծանուցանէ թէ Էտիրնէէն Թուրքիոյ ուրիշ կողմերը գացող ուղեւորներուն համար յուլիս 16էն ի վեր հաստատուած [illegible] քարանթինան [illegible] հսկողութեան, որ պիտի կատարուի Մուսթաֆա փաշայի մաքրանոցին մէջ, ուղեւորաց գոյքերն ու հանդերձեղէններն ապանեխուելով։

Այս պահուս յիշեալ մաքրանոցին մէջ քարանթինա սպասող ուղեւորք պիտի օգտուին այս տնօրինութենէն։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ժողովն երէկ կէս օրէն երկու ժամ յետոյ ի նիստ գումարուելով՝ Զօրլուի մէջ պատահած քոլերային նկատմամբ խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՏՈՔԹ. ՇԱՆԹՄԷՍ.—Վեհ. Սուլթանը պաշտօն յանձնած էր Տոքթ. Շանթմէսին՝ Զօրլու երթալ այնտեղ ծագած քոլերայի դէմ հարկ եղած միջոցները տնօրինելու համար։ Տոքթ. Շանթմէս, որ հինգշաբթի օրը մեկնեցաւ Քաղաքապետութեան բժշկի մը հետ, այսօր մայրաքաղաքս կը վերադառնայ։

ԵՐԿՐԱՇԱՐԺ.—Սեպտ. 7ի գիշերը ժամ 1.10ին Գօսօվայի Բատովիչթէ գաւառակին մէջ երկրաշարժի թեթեւ ցնցում մը զգացուած է։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ վերատեսուչ Րայիֆ փաշա՝ Գասապա-Աֆիօն Գարահիսարի երկաթուղւոյ նորակազմ ընկերութեան վարչական խորհուրդին անդամ կարգուեր է։

Լ. ՀԷՐԸԼՏ երեկուընէ սկսեալ դադարման դատապարտուեցաւ, Օտար Մամլոյ Տնօրէնութեան հետեւեալ հրամանագրով.

Լէվընթ Հէրըլտ իր այսօրուան թիւին մէջ հատուած մը հրատարակած է, առանց գրաքննիչին գիտութեան։

Հետեւաբար յիշեալ լրագիրը դադրած է ու կը մնայ վաղուընէ սկսեալ՝ ուրբաթ, 21 սեպտեմբեր։

Դատական խորհրդոյ անդամ եւ
Տնօրէն Օտար Մամլոյ
ՆՇԱՆ

ՄԻՋԵՐԿՐԱԿԱՆԻ ռուսական նաւախումբը այսօր կը մեկնի Պիրէոնի նաւահանգիստէն դէպի Պէշիքայի ծովախորշը, ուսկից Աւէլան ծովակալը մայրաքաղաքս պիտի գայ [illegible] լրատար մարտանաւով։

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՐԿԱԾԵԼՈՑ.—Սելանիկի մէջ կազմեալ նպաստամատոյց յանձնաժողովը մինչեւ հիմայ 132,251 ղրուշ հաւաքած է ի նպաստ Կ. Պոլսոյ երկրաշարժէն վնասելոց և հանգանակութիւնը կը շարունակուի։ Այդ գումար ղրկուած է կեդրոնական յանձնաժողովին։

—Գավալայի մէջ մինչեւ հիմայ միւնոյն նպատակաւ 13,218 ղրուշ հաւաքուած է։ Սարը Շապան գաւառակին մէջ ալ 8000 ղրուշ։

ՅՈՒՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ԱՄՆ. Տ. Նէոֆիթօս նախընթաց օր Պէյլէրպէյի երթալով այցելութիւն տուաւ ատտրիական դեսպան Պառոն Ֆոն Քալիչէի. Ն. Ամենապատուութիւն յետոյ Թարապիա գնաց և գիշերը տեղւոյն մետրապոլտարանին մէջ հիւրընկալուելով հետեւեալ առաւօտուն Ֆէնէր դարձաւ։

—Ֆէնէրի Պատրիարքարանին Խառն Ժողովը պաշտօն յանձնած է ժողովականներէ Պէլկրատի Մետրապոլիտ Տ. Ցօրօթէոսի և Վլասթարի էֆէնտիի՝ հանգամանկութիւն կատարել ի նպաստ Խասգիւղի հրկիզելոց։

—Գումգաբուի յունաց վարժարաններն, որք երկրաշարժէն վնասուած են, նորոգելու համար եղած ծախքը՝ խառն Ժողովին որոշմամբ՝ պիտի հատուցուի տեղւոյն յոյն եկեղեցւոյ և վարժարաններու հոգաբարձութեանց սնտուկներէն։

ԴՈՒԱՐԱԲՈՒԾՈՒԹԻՒՆ.—Ժամանակէ մը հետէ արմտեաց գիներն հետզհետէ իյնալուն պատճառաւ, Պուլկարիոյ և Արեւելեան Ռումէլիի շատ մը կողմերը սկսած են արջառ հացնել։ Սօֆիայի, Ֆիլիպէի և ուրիշ քաղաքներու մէջ մեծ հաստատութիւններ հիմնուած են կովեր հացնելու համար, որովհետեւ մեծ թուով կ՚արտածուին արդէն։

Վերջին մարտ ամիսէն մինչեւ ներկայ սեպտեմբերը, Կ. Պոլիս ղրկուած են 1800 կովեր, իւրաքանչիւրը 700էն 850 ղրուշի։ Այսօր, Կ. Պոլսոյ հրապարակին վրայ սպառած կովու միսին մեծագոյն մասն Արեւելեան Ռումէլիէն կը բերուի։ Այս իրողութիւնք սախպղական հարկ կը զգացնեն հանճելու էտիրնէի, Ջալթալճայի և շրջակայ գաւառակաց բնակիչները որ նմանօրինակ հաստատութիւններ հիմնեն դուարաբուծութեան համար, որոնք մեծապէս արդիւնաբեր պիտի ըլլան իրենց։

ՔՈՒԼԵՐԱՆ Ի ԳԱՒԱՌՍ.—Սեպտ. 7էն 8, Պրուսայի մէջ քոլերաէ երկու դէպք, որոց մին մահացու։

—Էսկիշէհրի, Նէնիշէհրի ու Ինէկէօլի մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Լափսէքի մէջ տասներօրը օրէ ի վեր քոլերաէ դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Սեպտ. 7էն 8, Չօրլուի մէջ նոր դէպք չէ պատահած։

—Ծիսրը Էրկէնէի երկու գիւղերուն մէջ մէկ դէպք և առաջուան բռնուածներէն մէկ մահ։

—Սեպտ. 7էն 8. Մուշի Եալընզ Պաչ թաղին մէջ ժողովուրդէն երկու դէպք։ Զինուորներէն նոր դէպք չէ պատահած և առաջուան բռնուածներէն երկուքը մեռած են։

—Էնկիւրիի, Գայսէրիի, Եօզղատի և Սուշէհրի մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

—Գասթէմունիի պանդուխտներու հիւանդանոցին մէջ տասներեկ օրէ ի վեր դէպք պատահած չըլլալով, դրուած շղթան վերցուած է։

—Արաբկիրի մէջ սեպտ. 7էն 8, դէպք ու մահ չէ պատահած։

—Ատանայի Սէլէֆքէ գիւղաքաղաքին մէջ հանրային առողջութիւնը գոհացուցիչ է։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԷՆ առնուած հեռագրական տեղեկութեանց համաձայն, թէ՛ Տրապիզոնի և թէ շրջակայից մէջ չորս օր փոթորկախառն անձրեւներ տեղալով, հեղեղներ գոյացեր և քաղաքին շրջակայ լերանց գագաթները ձիւնով ծածկուեր են, սակայն հունձքերուն ո և է վնաս չէ եղած։ Սեպտ. 8ին օդը բացուեր է։

ՎԻԹԱԼԻ ԿՈՄՍԸ, հանրօգուտ շինութիւններ ստանձնող մեծ ընկերութեան տնօրէնն, առջի օրը մայրաքաղաքս հասաւ։ Պետրոս էֆ. Գույումճեան, Նազարէթ էֆ. Ալլահվէրտի, ընկերութեան պաշտօնէութիւնն և բազմաթիւ բարեկամներ Սիրքէճիի կայարանէն դիմաւորեցին զինքը։ Ինչպէս յայտնի է, Վիգալի կոմսին ընկերութիւնը շինած է Անատոլուի և Ռումէլիի երկաթուղեաց գծերուն մեծագոյն մասն, և ի մօտոյ պիտի աւարտէ Սելանիկ-Կ. Պոլսոյ միացման երկաթուղին։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ քննիչ Նուրի պէյ, որ Իզմիր գացած էր տեղւոյն օտար ապրանաց մաքսատան նկատմամբ ինչ ինչ քննութիւններ կատարելու համար, իւր պաշտօնն աւարտելէ յետոյ Սմյրնքեօյ գացեր է, ուրկից մայրաքաղաքս պիտի դառնայ։

ՔԱՐԱՓԱՆՑ ընկերութիւնը փութով առաջ կը տանի Ղալաթիոյ կողմի քարափանց շինութիւնն և աշխատութիւնք բաւական առաջացած են։

ԿԵՂԾ ՊԱՆՔՏՕՄՍՆԵՐ.—Հարցաքննիչ դատաւորը փութով առաջ կը տանի հարցաքննութիւններն այն անձանց, որք կեղծ պանքտօմներ շինած ու բշած են։

ԷՏԻՐՆԷԻ կուսակալ Աբտիւրրահման փաշա, որ յօդացաւէ կը տառապէր, ոկսած է ապաքինիլ։

ՍԷԼԱՆԻԿ քաղաքին առողջապահական վիճակին վրայ առնուած տեղեկութեանց համաձայն, կարմիր հազը շատ թեթեւցած է։ Օդերու տաքութեան պատճառաւ ստամոքսի և աղեաց հիւանդութեան ինչպէս նաև հարաւնիթի դէպքեր կը պատահին։ Կեղծմաշկութենէ վարակուած հինգ հիւանդներ դարմանուելու վրայ են։

ԳԱՍԹԷՄՈՒՆԻԻ նահանգին մէջ, ուր ժամանակէ մը ի վեր երաշտութիւն կը տիրէր, վերջերս առատ անձրեւներ տեղացեր են։

ԶԻՆՈՒՈՐԱԿԱՆ բժիշկ Ճ. Տրէտոին ու Մահմուտ Հագգը պէյերն, որք երբեմն պատուիրակ ներկայ գտնուած էին Բէչէի մէջ գումարուած առողջապահական համաժողովին, նոյն համաժողովոյ արդիւնքին վրայ տեղեկագիր մը մատուցած են ձեռնհաս իշխանութեան։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը հրամայած է Մարտիրոս էֆէնտիի, որ առողջապահական պաշտօնով անցեալները Գասթէմունի գացած էր, Արաբկիր երթալ։ Մարտիրոս էֆէնտի Արաբկիր ժամանած է։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ վարժարանի բուսաբանութեան պարտէզին մէջ նոր հիւանդանոցի մը կառուցման ձեռնարկուած է, որ իբրեւ անջատ զանազան մասերէ պիտի բաղկանայ։ Այդ մասերու իւրաքանչիւրը 40էն մինչեւ 150 անկողիններ պիտի կրնայ պարունակել։

ԻԶՄԻՐԻ ապահովագրական ընկերութիւնք տարեգլխէն մինչեւ հիմայ պատահած հրդեհներուն համար 60,000 անգլիական ոսկւոյ վնաս մը հատուցած են։

ԹԷՐՍԱՆԷի մէջ խոզովակներու գործարան մը հաստատուելով՝ արդէն խողովակներու պատրաստութեան ձեռնարկուած է,

---

ՄԱԽՍՈՒՍԷի վարչութիւնը 3270 ոսկւոյ գնած է վաճառական Զէյօֆիլոս էֆէնտիի սեպհական Քիչ շոգենաւն, որ 216 տակառաչափ տարողութիւն ունի, 172 ոտք երկայնութիւն և 20.7 ոտք լայնութիւն։ Այս շոգենաւ պիտի յատկանայ Մարմարայի գծին երթեւեկութեանց։

—Անգլիայի մէջ շինել տրուած նոր շոգենաւն, որ Ֆէնէր Պաղչէ կոչուած է, յառաջիկայ հինգշաբթիէն սկսեալ Գատըքէօյ պիտի բանի։

ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐ.—Ռումէլիցի 735 գաղթականներ, որք երեքշաբթի մայրաքաղաքս ժամանած էին, Գոնիայի նահանգը ղրկուեցան հոն բնակութիւն հաստատելու համար։ Մեկնելէ առաջ հազար օսմ. աւելի հաց բաշխուած է այդ գաղթականաց որք բարեմաղթութիւններ ըրած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ՍԷԼԱՄԻ ՓԱՇԱ, զօրաբաժնի հրամանատար հեծելազօրաց, որ ժամանակէ մը ի վեր Սելանիկ կը գտնուէր, անցեալ շաբաթ գիշեր մեռեր է։

ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱՑ.—Պոլսոյ Իսհագ Փաշա թաղին մէջ Թուրք կին մը կ՚ապրի տակաւին, որ հարիւր տասը տարեկան է։

ՇԻՐՔԷԹԻ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐԸ

Շիրքէթի Խայրիյէի շոգենաւուց երթեւեկութեան ժամանակացոյցը փոխուած է այսօրուընէ սկսեալ մինչեւ հոկտեմբեր 7։ Կիրակնօրեայ նոր ժամանակացոյցն հրատարակած ենք այսօրուան Դ. երեսին մէջ։ Առօրեայ նոր ժամանակացոյցն ալ երեքշաբթի թուով։

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՈՒՑ

Իզմիրի 1309ի հունձքին տասանորդէն արտադրուած ծխախոտներուն համար վերջին գինն եղած է օխան 5 ղրուշ 22 փարա, մէճիտիյէն 20 ղրուշէն։ Այն անձինք որ կը փափագին ամսոյս 3/15ին տրուած 3%ի այս գինը բարձրացնել, կը հրաւիրուին Կ. Պոլիս, օսմ. հանր. պարտուց վարչութեան կեդրոնատեղին կամ Իզմիր, նոյն վարչութեան մասնաճիւղին 1894 սեպտեմբեր 10)22էն աւարտող պայմանաժամէն առաջ։

Կ. Պոլիս ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆՔ

Քոնքօրտիայի իտալական խումբն այս գիշեր պիտի ներկայացունէ ՖՐԱ ՏԻԱՎՕԼՕ (Fra Diavolo), օբէռա-գօմիք 3 արարուածով, մասնակցութեամբ նոր թէնոռ Պ. Կուազքօի և նոր պառիթօն Պ. Վալլիի։

* * *

Բերայի Սիւքը չքեղ ներկայացում մը կազմակերպած է այս գիշերուան համար, մասնակցութեամբ իր բոլոր աղփողներուն։ Մարմնամարզի, լարախաղացութեան, ձիախաղացութեան, հեծելանուական և ուրիշ չահեկան փորձերէ ու խաղերէ ետք՝ պիտի ներկայացուի մեծ պանդոմիմա մը L'amour։ Սովորական գիներ։

* * *

Պ. և տիկին Օրթէկ յառաջիկայ երկուշաբթի գիշեր արագափոխութեան փորձեր պիտի կատարեն Իւսկիւտար, Զիֆթլիկի պարտէզին մէջ։ Ֆրանսացի վազողը նորէն պիտի չափուի Սըչանի հետ։ Հեծելանիւի մրցման փորձեր ալ պիտի կատարուին, որոց կրնայ մասնակցիլ ուզողը։ Նուագածութիւնք և հրախաղութիւնք։

* * *

Վաղը գիշեր, Նշան-Թաշըի Օրօրա պարտէզի թատրոնին մէջ Ապտիւրրազաք էֆ. իր կատակերգական խումբով պիտի ներկայացընէ 4 արարուածով գօմէտի մը, և ծիծաղաշարժ զաւեշտ մը։ Միջնարարներուն երգեր ալ պիտի երգուին և նուագածութիւնք պիտի ըլլան։

* * *

Հասան էֆ.ի օսմ. թատերական խումբը նոյն թատրոնին մէջ այս գիշեր պիտի ներկայացունէ ՐԷՍԻՄՃԻ ԳԸՐԼԱՆԹԻՆ, գօմէտի 4 արարուածով և ուրիշ զաւեշտ մը։ Երգեր ու նուագածութիւնք։

ՆԱՄԱԿ ՈՒՐՖԱԷ

ՋՐԱԲԵՐ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՆՈՐ ՀԱՇՈՒԵՑՈՅՑԸ

ՈՒՐՖԱ, 20 օգոստոս

Թէեւ տեղեկութիւններ հաղորդած ենք ժամանակին տեղւոյս ազգայնոց ձեռներիցութեամբ քաղաքս ներմուծուած ջրոյն գործառնութեանց վերաբերութեամբ, սակայն շահեկանութենէ զուրկ չենք նկատեր ներկայել նաեւ միեւնոյն կարեւոր ձեռնարկութեան մասին շինուած հետեւեալ նոր հաշուեցոյցը, որ գործին սկզբնաւորութենէն՝ 1886 նոյեմբեր 1էն՝ մինչ 1894 օգոստոս 1 տեղի ունեցած ելմտական վիճակը և այլ հետաքրքրական պարագաներ կը պարզէ։

Մուտք

	Ղրուշ
Հանգանակեալ էոնաֆներէ և մասնաւորներէ	80793
Քաղաքի և վանքի եկեղեցեաց ջրի գանձանակներէն	27265
60 տուներու տրուած ջրագիններէ	129000
Ջուրը եկեղեցւոյ նուիրող ընկ. 14 տանց ջրագին	20700
Եկեղեցւոյ արկղէն եղած փոխառութենէն	37844
	295602

Ելք

Ջուրի գնոյն փոխարինութիւնը (14 տանց տրուած)	20700
Վագֆիյէի ծախսը	2495
Ջրուղւոյն ուր ուրեք անցքի տեղերը գնելու գործածուած	12378
Գործիքներու գին	3744
Պահապանի, գրագրի և գործակատարի վարձք	4623
Փոխառութեանց տոկոս	13923
Ջրուղեաց շինութեան ծախք՝ մինչ եկեղեցին	151136
Օսմանիյէ կամրջին շինութեան ծախք	34016
Եկեղեցիէն մինչ Ս. Սարգսի վանք՝ ջրուղեաց ծախք	21658
Երկրորդ անգամ կամրջին վրայէն մինչ պարիսպ շինուած նոր ջրուղեաց ծախք	26888
Զանազանք	4041
	295602

* * *

ԶԱՆԱԶԱՆ ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆՔ

1.— Մեծաւ մասամբ՝ հայոց բնակութեան վերաբերեալ անջրդի թաղերը վաղուն ջրով օժտելու այս կարեւոր ձեռնարկութեան մէջ, եկեղեցւոյ արկղէն եղած փոխառութիւնն էր՝ 82,051 ղրշ. յորմէ ի բաց առեալ վերը՝ մուտքի ցլխոյն մէջ յիշուած 37,844 ղրշ.ի գումարը, որ դեռ պահանջք կը կենայ, մնացածը 44,207 ղրշ.՝ եկեղեցւոյ արկղը գանձելով ծախուած ջրաբաժիններու հասոյթէն՝ գործածած է նոր կալուածներու գնման։

Բայց Մխիթարեան Տ. Խորէն Սրբազանի աչալուրջ Միաբանութեան տակ՝ կոկիկ պայմաններով նպաստաւորեալ այս գործ՝ դեռ ապագայ ունի, քանի որ քաղաքէն դուրս ու ներս տրամադրելի կը մնայ տակաւին կարեւոր մաս մը ջուր։ Ուստի իւր ակներեւ այլ և այլ առաւելութիւններէն զատ, յոյս կայ որ ջուրն իր պարտքէն աւելի՛ն հատուցանէ օր մը եկեղեցւոյ արկղին, և նկատուի նո՛յն իսկ տնտեսական շահաբեր ձեռնարկութիւն մը։

2. Այլ և այլ փողոցներու մէջ և ճամբաներու վրայ յիշեալ ջուրէն 42 հատ հասարակաց աղբիւր հաստատուած են ցարդ, և դեռ նոր հաստատուելիք տեղեր կան։

Իսկ մասնաւոր աւազաններու հաշիւն հետեւեալն է.

1 Եկեղեցւոյ գաւիթ,
1 Առաջնորդարանի գաւիթը
1 Ս. Սարգսի վանքին գաւիթը
1 » » պարտէզին մէջ
14 Ջուրը վագֆ ընողներու տանց մէջ
60 դրամով գնողներու տանց մէջ
2 ազգ. կալուած երկու տանց մէջ
—
80

3.—Ջրի ձեռնարկութեան համար Առաջնորդարանի ուղղակի հսկողութեան տակ ծախսուած գումարէն զատ, որ պարզուած է վերոգրեալ հաշուեցոյցով, զանազան թաղերու հայ բնակիչք թէ՛ աւազաններու և թէ հասարակաց աղբիւրներու հաստատութեան համար եւս վերջին երկու տարուան մէջ իրենին ծախսած են 2000 իրայի մօտ գումար մը։ Գ. Կ. Ո.

Վառն անուն

ԱՆՀԵՏԱՑԱԾ

Կը յիշուի թէ տարւոյս սկիզբը Թզուկ կին մը եկաւ մայրաքաղաքս, «Թօբազ իշխանուհին», և քանի մը ներկայացումներ տուաւ Տէսամար անուն պաշտօնեալի մը հետ։

Թզուկը և իր առաջնորդը Բերայի մէջ ծանօթացան մանկամարդ յոյն կնոջ մը՝ տիկին Մառի Հալքիաս՝ որ Գալեօնճը-Գուլլուքի կողմերը կը բնակէր։ Թօփազ իշխանուհին Պուքրէշ մեկնելու պահուն, տիկին Հալքիաս որ Ռումանիոյ մէջ ազգականներ ունէր, թոյլտուութիւն խնդրեց իր ամուսինէն՝ անոր ընկերանալու։ Եւ այնպէս ալ ըրաւ։ Մինչեւ ապրիլ ամիս տիկին Հալքիաս կանոնաւորապէս կը թղթակցէր իր էրկանը հետ։ Այդ թուականէն, նամակները դադրեցան։ Ի զուր ամուսինը դիմում ըրաւ բոլոր երկիրներու ոստիկանութեանց. ո՛չ մէկ տեղ գտնուեցաւ Թօփազ իշխանուհին, Պ. Տէսամար ու տիկին Մառի Հալքիասի հետքը։ Այս երեքը՝ Ռումանիայէն մեկնելնէն խվեր, անհետացած էին։

Խեղճ ամուսինը լուր առած ըլլալով թէ Թօփազ իշխանուհին Պորտօ կը գտնուի, փութաց հոն երթալ, բայց նորէն յուսախաբութիւն։ Այնտեղ պատասխանեցին թէ ո՛չ մէկ թզուկ կին ոտք կոխած չէր քաղաքին մէջ։

ՅԱԿՈԲ ԱՐԱՊԵԱՆ

ՈՍԱԿԱՒՈՐ ԵՒ ՎԿԱՅԵԱԼ ՎԻՐԱԲՈՅԺ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ
ՓԱՐԻԶԻ

Հաստատուած ի Բերա, Բասած Անատոլի, այրած Ֆրանսական Թատրոնին դիմաց։ Ամեն օր կ՚ընդունի իրեն դիմողները։ Չափաւոր պայմանք։ Երաշխաւորեալ խնամք։

Ի Փարիզ, ատամնաբուժի վկայականն ստանալէ ետք, երկու տարի եւս իւր արուեստն ի գործ դրած է հոն։ 125 26—1

ԱԶԳ. ՕՍՄ. ԽԱԶՆԱՅԻ ԲԷՆՔԻՆ

Օգոստոս 17/29ին գումարուած բաժնետարց ընդհանուր ժողովը իւրաքանչիւր բաժնեթուղթի համար 20.50 ֆրանք շահաբաժին որոշեց 1893-94ի տարեշրջանին համար։

12 ֆրանքի թերհաշիւ մը վճարուած ըլլալով անցեալ մարտ 10/22ին, մնացեալ գումարը 8.50 ֆրանք պիտի վճարուի յառաջիկայ սեպտ. 1/13 էն սկսեալ, թիւ 10 կտրոնին փոխարէն։

Վճարումը տեղի պիտի ունենայ

Ի Փարիզ Օսմ. կայս.	
Պանքան ի գին	8,50 ֆրանքի
Ի Լոնտոն Օսմ. կայս.	
Պանքան ի գին	6 8/10 շիլինի
Ի Պոլիս Օսմ. կայս.	
Պանքան ի գին	37,40 ոսկեղրմ.
Ի Վիէննա Քրէտիդ	
Անշտալտ ի գին	8,50 ֆրանքի
Ի Պերլին Պ. Պլայխրօտէրէն ի գին	8,50 ֆրանքի

Այս վճարումներուն համար պէտք եղած կտրօնները բաժնետարց տրամադրութեան տակ դրուած են յիշեալ դրամատանց մէջ։

Միւս կողմէ կը ծանուցուի հիմնադրի բաժին ունեցողներուն թէ ամեն մէկ հազարերորդ բաժնին ինկած գումարն է 93-94 տարեշրջանին համար, 10 54.69/1000 օսմ. ոսկի, և թէ յառաջիկայ սեպտ. 1/13 էն սկսեալ պիտի վճարուի կեդրոնական սնտուկէն ի Կ. Պոլիս, Ժ.րդ տարեշրջանին կտրոններուն փոխարէն (Թիւ 10)։ 5—12

ՆՈՐ ԼՈՒՍԱՆԿԱՐՉԱՏՈՒՆ

ՅԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

Թագւոր Գ. Զրաքեան երկար ժամանակ Ֆէպիւսի քով աշխատելէ եւ այս գեղազանցօրէն համբաւաւոր տան մէջ արուեստին բոլոր նրբութեանց հմտանալէ յետոյ, այժմ իւր յատուկ հաշւոյ՝, վերոյիշեալ արուեստանոցն հաստատած է յ՚Իւսկիւտար Աճի պատէմի վերին ծայրը Վանքի՝ գին թիւ 29, ուր իրեն դիմող ազնիւ յաճախորդք ու յաճախորդուհիք լաւ տպաւորութեամբ մեկնելու անտարակոյս կրնան ըլլալ։ Գիներու «աւանդութիւնը» տան համաձայն է։ 123 1—4

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՖՐԱՆՍԵՐԷՆԷ ՀԱՅԵՐԷՆ

Գուլպանճի Ֆրանսահայ բառագրքին երկրորդ տպագրութիւնն ալ սպառած ըլլալով, եւ միւս կողմէն ԱՄԵՆ ԲԱՌ պարունակող բառարանի մը պէտքն զգալի լինելով, Տպարանապետ Գասպար Գասպարեան էֆէնտի Տէմիրճիպաշեան յանձնեց յօրինել ֆրանսահայ բառարան մը, որոյ առաջին տետրն արդէն ի լոյս ընծայուած է։ Տեղւոյ խնայողութեան համար ի գործ դրուած առաւելագոյն միջոցներու շնորհիւ անհատականի խտութիւն մ՚ունեցող միջակադիր սոյն ֆրանսահայ բառարանը պիտի պարունակէ Լիդրէի ընդարձակ բառագրքին բոլոր բառերն եւ իւր ցուցակներուն մեծագոյն մասն, որ ընել է ֆրանսերէն լեզուին գրեթէ բոլոր բառերն իրենց բոլոր առումներով (ուղղէս եւ ամենէն գործածական ոճերն), որոնք՝ աւելորդ է ըսել՝ կը պակսէին նախորդ բառագրոց ճոխագոյնին մէջ ալ։ Տէմիրճիպաշեան էֆէնտի, բառաշինութեան մասին իւր ունեցած մասնաւոր յարմարութեամբն՝ որով բազմաթիւ բառերով արդէն ճոխացուցած է հայ լեզուն, գտած է լեզուին պակսած գրական, գեղեցկագիտական, իմաստասիրական, գիտական եւ արհեստական բառերուն հայերէններն. այնպէս որ կատարեալ բառագիրք մը պիտի կրնայ համարուիլ բառարանս նախորդներուն վրայ ունեցած սոյն եռեակ առաւելութեամբը, այսինքն առաւելութիւն ֆրանսերէն բառից, առաւելութիւն նոր առմանց, առաւելութիւն տասնեւհինգ-քսան հազար նորակերտ հայերէն բառից։ Հրատարակեալ առաջին տետրը կը պարունակէ մեր ընդարձակ ֆրանսահայ բառարաններուն իւր մէկ ու կէսին չափ ֆրանսերէն եւ երեք հարիւրէն աւելի նորակերտ հայերէն բառեր։

Ֆրանսահայ բառարանը պիտի բաղկանայ 55-60 թերթէ եւ տետր առ տետր պիտի հրատարակուի տասն օրն անգամ մը։ Բաժանորդագրութեան գին որոշուած է մէկ մէճիտ, իւրաքանչիւր թերթը կը վաճառուի 20 փարայի։

Դիմել Գ. Գասպարեան գրատան, Կ. Պոլիս, Սուլթան համամ ճատտէսի, թիւ 14.

ՄԻՋԹԱՇԸ ԼԻՍԱՆԸ ՕՍՄԱՆԻ

ԲԱՆԱԼԻ ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԼԵԶՈՒԻ

ԳՈՐԾ ՊՕՂՈՍ ԷՖԷՆՏԻ ԳԱԼՖԱՅԵԱՆԻ

Ռուսուցիչ օսմանեան լեզուի

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Այս գիրքը Թուրք. Արաբ. և Պարսկ. լեզուաց ընտիր քերականութիւն մ՚է, մեթոտաւոր և ամփոփ կերպով յօրինուած, կանոններն հայերէն բացատրուած՝ ճոխ օրինակներով և հրահանգներով, այնպէս որ ուսանող թէ ուսուցիչ հաւասարապէս կրնան օգտուիլ։ Իւր այս յատկութեանց համար կարող անձերէ գնահատուած է և Ուսումն. Խորհուրդէն ալ նախապատուութիւն ստացած։ Դասագիրքը յատկացեալ է դպրոցաց Ա. և Բ. կարգերու համար և գինն ալ կոյմեալ 4 ղրշ. ամեն ուսանողի մատչելի ըլլալու համար։ Մեծաքանակ գնողաց և դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ. Կեդրոնատեղին է Զ. Թորոսեան գրատունը, Պոլիս Պահճէ-Գաբըս թիւ 4, ուր կը գտնուին նաև մեծաքանակ գազդ. դասագրքեր, վէպեր, այլ և այլ գիներով ու դպրոցական պիտոյք։ Ապառիկ յանձնարարութիւն չկատարուիր։ 70 11—25

ՇԷՔԱՐՕ 1893

Ամենէն բարձր վարձատրութիւնք։ Մրցակից չունի մորթի խնամքներու մասին. ընդդէմ կարմրափշտիկներու, ճաթռտուքներու և մորթի խորտուբորտներու։

ԼԱՆՕԼԻՆ ԱՐԴՈՒԶԱՐԴ ԼԱՆՕԼԻՆ

ՔՐԷՄ

ԼԱՆՕԼԻՆ

Լանոլինի գործարանէն արտօնագրուած

Մառքինիքէնտէլսէ

Խողովակներով կը ծախուի ամեն դեղարաններու մէջ եւ դեղավաճառներու քով։

Այն առեն ճշմարիտ՝ երբ կը կրէ գործարանի սոյն վաճառանիշը։

Ընդհ. Միջնորդ ի Կ. Պոլիս
Պ. Ա. ՖՐԷՕ ՀԼԻՀԻ ՍԵՆԵԿԱԿԸ
Վլէթալի խան, 4, Ղալաթիա 1012

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

10/22 Սեպտ. 1894

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գինը	Վճարուած	Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուական	Ընթացիկ Գիներ: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,133,372	100		1	Քոնսոլիտ Սերի A	1881	64 20	64 10
» 10,241,043	100		1	» » B		— —	42 20
» 30,332,311	100		1	» » C		— —	30 20
» 43,963,396	100		1	» » D		28 11	28 15
Ֆր. 793,000,000	400		—	Ռումէլիի Երկաթուղի	1870	128 25	129 12½
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1890	98 20	98 20
Ֆր. 185,631,180	500		5	Բրիօրիթէ	1890	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,933	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1886	— —	— —
	Անուանական	Վճարուած					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1869	8 —	8 35
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսթանթինոպլ	1872	— —	4 03
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1872	— —	5 —
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիոնի հանքին	1878	39 —	37 50
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1889	300 —	300 —
» 80,000,000	500	500	5	Երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		470 —	412 —
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1882	6 85	6 85
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		520 —	520 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1883	20 01	20 01
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1892	— —	1 80
Օ. Ո. 440,000	11	5½		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	7 27½	7 30
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքօս	1882	— —	368 —

ՍԹԻՒԱՆՑ (Բրիմ) DI ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	3	15
1 ամսուան համար	5	50
1 օրուան համար	1	35
Ռէբոր	—	—
Կանթիի (Հէվալէսից)	—	15
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	109	7/8
Փարիզ » Ֆր.	22	93½
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	25
Պերլին չէք Մարք.	18	45

ՍԹԻՒԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	2	75
1 ամսուան համար »	5	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.-էն	110	15
20 Ֆրանքնոց	87	25
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուբլ Թղթադրամ	8	39
Մէճիտիյէ	107	38
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	98	20
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 21 Սեպտ.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիք. Ֆր.	— —	—
» » C » »	28	30
D (Բացուած »	25	85
(Գոցուած »	25	82
Ռումէլիի Երկաթուղի »	128	75
Բրիօրիթէ »	477	50
Մաքսային Պարտաթուղթ »	508	12
Օսմանիէ »	448	75
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	455	—
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	666	87
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	103	40
» » 3½% »	108	65
» Իտալական »	83	85
Քրէտի Լիոնէ »	770	—
Քրէտի Ֆոնսիէ »	925	—
Քոնդուար տ'էսքոնդ »	535	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	2945	—
Եգիպտական Միացեալ »	— —	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	180
ՎԻԵՆՆԱ 21 Սեպտ.		
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	67	50
Օսմ. Ռէժի »	222	—
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	25
« Փարիզի » »	49	17

ԼՈՆՏՈՆ 21 Սեպտ.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	64	25
» » B »	42	50
» » C »	28	—
D (Բացուած »	25	50
(Գոցուած »	25	56
Օսմ. Փոխառ. 1871ի (Փոփոխեալ)	99	—
Փոխառ. 1894 (Երշխ. Եգպ. Հարկով)	104	—
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	16	62
Այտընի Երկաթուղի »	12	50
Միացեալ Եգիպտական »	104	—
Առանձնաշնորհեալ » »	— —	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	102	18
Ռանթ Հելլենական 5% »	32	—
» » 4% »	36	—
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	84	50
» » Նոր 6% »	101	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	312
ՊԵՐԼԻՆ 21 Սեպտ.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	99	20
Ռումէլիի Երկաթուղի »	111	50
Անատոլուի Երկթ. ¼ Պրթղթ. »	93	90
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	310
» Փարիզի » 2 ամիս	80	65
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի	60	14

ՕՍՄԱՆԵՐԷՆԻ ԴԵՂԱԳԻՐ

ՏԷՏԷԵԱՆ ԷՖ.Ի ԴՐԱՍԵՆԵԱԿԸ

Չէվէր պէյ խան, թիւ 15, Ղալաթիա,

Գօմրուքէն խանէ մօտ

Թուրքերէն գեղեցիկ գրի մասին կարեւոր պակաս մը լրացնող սոյն գրասենեակը յառաջապէս յանձն կառնու՝ յատս Կայս. Գահոյից մատուցանելի աղերսագիրները եւ ուրիշ գեղեցիկ գիր պահանջող գրութիւններու մաքուր գրել, եւ թէ մեծ եւ թէ տպագրելու համար Օսմանեան ամեն տեսակ գրեր պատրաստել։ Նաեւ ծանօթ անձանց աշխատակցութեամբ դատական եւ ուրիշ ամեն տեսակ գրութիւններ ալ կը խմբագրէ եւ կը թարգմանէ։ 1061 16—20

ՌՕՊԸՐԴ ՔՈԼԷՃ

Սոյն Քոլէճ, հաստատեալ կայսերական Բարձր Իրատէով, կազմակերպեալ է Եւրոպական ու Ամերիկեան նոյն օրինակ հաստատութեանց նման, ունենալով նշանաւոր դասատուաց կաճառ մը, որով կը կառավարուի. Նաեւ ընտիր եւ յաջողակ ուսուցիչներ՝ Հայերէն, Պուլկարերէն, Գաղղիերէն, Գերմաներէն, Յունարէն եւ Թրքերէն լեզուաց համար։ Ունի գրատուն մը, իբր 8000 հատորներէ ճոխացեալ, երկրաբանական, հանքաբանական, կենդանաբանական եւ բուսաբանական հաւաքածոյներ, եւ Բնագիտական, Տարրաբանական, Բնախօսական եւ այլ բազմաթիւ գործիներ։

Քոլէճին նպատակն է ժամանակիս պահանջմանց համաձայն բարձրագոյն կարգի կրթութիւն մը տալ իրեն դիմող երիտասարդաց, նոր գիտնօրինութիւնք եղած են բնական գիտութեան ուսումներ ընծայելու համար։

Ռօպէրդ Քոլէճի մէջ աւանդեալ գրական եւ գիտական ուսմանց լեզուն Անգլիերէն է, սակայն իւրաքանչիւր ուսանող պարտաւորեալ է ուսանիլ իւր մայրենի լեզու եւ ազգային պատմութիւնը։ Հայերէն լեզուի եւ դպրութեան համար գծեալ է ուսման կատարեալ ընթացք մը որուն պարտի հետեւիլ իւրաքանչիւր հայ ուսանող։

Հաստատութեանս քարաշէն եւ ծոյակապ շէնքերն կառուցեալ են ի Ռումէլի Հիսար, Վոսփորի Եւրոպեան կողմը գտնուող բարձունքներուն ետեւեն բլրոյ մը վրայ, որոյ դիրքը Վոսփորի ափանց վրայ գեղեցկագոյնն եւ ամենէն առողջարարն համարուած է։

Քոլէճի նոր տարեշրջանը սկսաւ սեպտեմբեր 3/15ին։ Մանրամասն տեղեկութեանց համար պէտք է դիմել առ Տնօրէնութիւն որ ի Ռումէլի Հիսար։ 28 14—24

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՔՈԼԷՃ

ՏՆՕՐԷՆ Պ .ՖՕՌ

Բերա, Տաօքմահճն փողոց, թիւ 2 եւ 4.

Վա ժողանը բացուեցաւ սեպտեմբեր 8/20ին։ Ֆրանսայի լի Լիսէներուն յայտագ րը։ Զոյի կը դասաւորին սուլն յունարէն եւ Թուրքերէն լեզուները, ոմանց՝ աշակերտները կրնան կատարելապէս հմտանալ։ 102 11—20

ՀՏԷ

LANCASHIRE INSURANCE COMPANY

ՄԱՆՉԷՍԹՐ ԱՆԳԼԻԱ

1852ին հիմնուած

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,540,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ և ԸՆԿ. Ղալաթիա, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, թիւ 4

Փոխ-գործակալ

ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱՄՃԵԱՆ
Պոլիս, Անանիատի խան

ՀԸՄԵԼԱՆԻ՛Ի
ՀԸՄԵԼԱՆԻ՛Ի
ՀԸՄԵԼԱՆԻ՛Ի

1894ի օրինակներ, Տրնլօբ օդահան քաուչուներով ու սնամէջ քաուչուներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԷՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Քիւչիւք-Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։

Կը խնդրուի քննել և բաղդատել։ 54

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ 1860 ԻՆ

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կ. ԻՆՃԻՃԵԱՆ ՈՐԴԻՔ

ԳՈՒԹՈՅ ՀԱՄԱՐ ՏՈՒՐՔ ՉԻԿԱՅ

ՊՈԼԻՍ, ՄԱՐՓՈՒՃԼԱՐ, ՓՈՔՐ ՎԱԼԻՏԷ ԽԱՆԻ ԿԻՑ, 4, 6.

ՃՇՄԱՐԻՏ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԷՍ ԵՒՐՈՊԵԱՆ ԵՒ ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՃԱՐՏԱՐԱՐՈՒԵՍՏԻՑ

Այս բազմամեայ համբաւաւոր Տուն, ընդարձակ քառայարկ շէնքի մը սրահներուն մէջ, իւր Դաւառացի եւ Պոլսեցի Պատ. յաճախորդաց տրամադրութեան ներքեւ դրած է մետաքսէ, բրդէ, զեֆիւր, բամբակէ, ֆիլոտէքոսէ, այլ եւ այլ տեսակ հագնելիք ամառնային եւ ձմեռնային. ղանակներ եւ այլ մանր երկաթեղէնք, Մուրսէլիան եւ Թօֆանէլիէ ամեն առարկայք. քանուածներ, ժամացոյցներ, մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ (մինչեւ քառորդ տուզինա). — Գուլպա, Թաշկինակ, Փանէլա, Խաւլու, անձեռոց, բլաւզոն, փողկապ, վզնոց, գօտի, ժապէն արանց եւ կանանց, միսօ, պէչքա, շալ, բաթիսթոն։ Նաեւ անուշահոտ, եւ զմելի, մկրատ, ածելի, դանակ, արծաթ եւ նիքէլ ժամացոյց, փանոֆլէ, շղթայ, զանգակ, Ծխախոտի, սիկառի տուփ։ Կաշեղէնք, ամենատեսակ պայուսակներ, նաեւ արմօնիկ, ֆէնիքս, արիօզա, արիսթօն։ Կոճակներ։ Խաղալիկներ, Փրչա։ Անգղիոյ ծածկոյթի բիքէ եւ բուրդ։ Սեղանի սպասք ալքաքա։ — Ուղղակի յարաբերութիւնք եւրոպեան եւ ամերիկեան գործարանաց հետ։ Ամենէն խիստ ճաշակին եւ ամենէն համեստ քսակին հաւասարապէս գոհ կրնան մնալ։ Ընդարձակ գործառնութիւնք գաւառաց հետ։ Ցանձնարարութիւնք շուտ եւ ճիշդ կը կատարուին։ Երաշխաւորեալ մեծաքանակ գնորդներու ապառիկ ալ կը տրուի։ ՍԱԿԱՐԿՈՒԹԻՒՆ ԶԿԱՅ։ 1038 42—42

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

881

ՆՈՐԹՀ ԲՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11,054,687

ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐՒՈՅ 2,789,437

ՆՈՐԹՀԸՐՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3,000,000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4,293,630

ՀԱՍՈՅԹ 1893 ՏԱՐՒՈՅ 1,076,015

Ընկերութիւնք Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած գործական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրած վտանգաց դիմաց ներկայացնել. նաև չէթ ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասուն 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի:

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500,000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամներն խիստ օգտակար պայմանաւ: Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնուլ ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մեհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ թիւ 22 և 22 ½ սենեակներն, առ ՅՈՎՆԱՆ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ Գործակալ վերոյիշեալ երեք Ընկերու.

ՌՈՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ

1881 Մարտ 20ին Կայսերական հրամանով արտօնեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Ս. Պետերբուրգ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵՆԱՑ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերութեան դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած	4,000,000 ռուբլի
Երաշխաւորութեան գումար	55,000,000 ֆրք.
1893ի հասոյթք	20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ	70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Քննիչ Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՐՄԻԶ

Մասնաճիւղ Ղալաթիա, Չէօմլէքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Ժ. ՌԻԲՐԸՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2/14ին, 20 ՍԷՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԵՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

ԻԼԱՆ ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Հայվանաթը միրիյէ խարճըսի իչուն միւպայեաար մէվզըրի մինագասայա գօնուլան 5.000,000 գըեէ արբանըն իչպու խյուլը րումինին 15ինճի բէնչշէնպին կիւնինէ գատար պիլ մինագասա եէվմը մէզքիւրտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթաանէ թալիպ օլանլարըն մազամը Սէրասքէրի լէվազըմաթը տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր: Նօ. 4 2—3

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսիլեայի և Պաթումի միջեւ կանոնաւորապէս Բանող

Մէնզէլէ շոգենաւը Նովօրոսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում սեպտ. 25ին երեկոյեան ժամ 4ին (Ը. Ե.):

Սէյլուան շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի սեպտ. 25ին:

Բարիզ-Լիոն-Միջերկրեայ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,

Ա. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և արագ ուղեւորութեան Նաւուղիղի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲԸՊՈՒԼ
1054 Մումհանէ փողոց Թ. 108

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլի, Պօրտոյի, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ Բանող շոգենաւք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Րամսէս	3000	Թիպս	2500
Անպիս	3000	Նէրթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասքընի	1500
Մարիոթիս	2500	Կիւլէն	1500

Մարեօթիս շոգենաւը, նաւապետ Թոմաս, ամսոյս դէպ ի 18ին Լիվրբուլէն աստ կը հասնի ընդհանուր վաճառքով:

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
847 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբոլ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Լիվրբուլի, Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի միջեւ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բալթօնէր	1700
Ամօյօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլանօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօսդօ	3000	Կրոտինօ	2200	Քուիրօ	2800
Պասսանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրավօ	2000	Հինտօւ	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համլէթ	1200	Րօմէօ	3500
Դէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Դալիբսօ	2500	Ճիւնօ	2300	Սալէրնօ	4000
Դամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Դագօ	2000	Քօլբինօ	4000	Սարֆօ	2000
Դօմօ	2700	Քօմնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Ջիրակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գիլօ	5500	Լէբանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասօ	1200
Տիգօ	1500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Տուրօ	1800	Մարսէլլօ	3500	Ուրպինօ	5000
Տրակօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Էյնսամօ	2600	Մուրինօ	3100	Ելտօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օթրանտօ	3000	Տիֆայնըրս	[illegible]
Ֆալթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ձրմօ	200
Ֆալքօն	800	Օպօրտօ	4500	Ձէրօ	[illegible]
Ֆլտօ	700	Օզօ	2000	Մօսքիթօ	[illegible]
		Էճիփշըն Մօնարք	8000		
		Բէրշըն Մօնարք	8000		
		Լըտիըն Մօնարք	8100		

Քօլբինօ շոգենաւը, նաւապետ Սմիթհ, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասաւ:

Իալօ շոգենաւը, նաւապետ Ուոդըն, ընդհանուր վաճառքով Հըլէն մեկնած է ամսոյս 16ին և 29ին հոս կ'սպասուի:

Ուղեւորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի

Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌԻՑՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միլլէթ խան, Ղալաթիա
39

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Որք ամսոյ երկու անգամ կը բանին Լիվրբուլի և Ալեքսանդրիոյ միջեւ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ումպրիա	7718	Գագալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Ուրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Ալլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալէբբօ	2143	Թրինիտատ	1899
Քէտար	1876	Մորոգգօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Թրինիտատ, նաւապետ Պարլու հոս է:

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՕԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, Թիւ 401
Ղալաթիա 932

ԿԱՐԻ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ

ՍԻՆԿԸՐ

Լաւագոյններն աշխարհի մէջ: Ամէն ցուցահանդէսներու մէջ ամէնէն բարձր վարձքերն առած է: Սինկըր գործարանը միայնակ աւելի մեքենայ կը ծախէ քան բոլոր միւս գործարանները միահամուռ: Սինկըրի ճշմարիտ մեքենաները կը կատարեն ամէն տեսակ գործեր: Իր մեծ համբաւին պատճառաւ, բազմաթիւ կեղծեր շինուած են: Ուրեմն միակ չի բաւեր Սինկըր անունը մեքենային վրայ. ճշմարիտ Սինկըրները միայն կը ծախուին Գ. Կ. Նայտլին- Թիւ 1058 կէնի մեքենանոցներուն մէջ, Պոլիս, Սուլթան Համամ Թիւ 2. Տիբէկլէր Աբանը Նէճատ Փաշի, Թիւ 72. Ղալաթիա, Թիւնէլին բովը, դատարանին դիմացը. Քարաքէօյ, Շիշլի Ջրամուղին կայարանը. Բերա, Կալաթա—Սերայի վարժարանին դէմը: Սինկըր ընկերութիւնը մասնաճիւղեր ունի Թուրքիոյ ամէն գլխաւոր քաղաքներուն մէջ: Սինկըրի ճշմարիտ մեքենան կը կրէ գործարանի սա մարքան. 51—78

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ՆԱՎՐՈՒԵԱՆ Յ. ԽՈՒԱԳՈՒԼԵԱՆ

Մեր թէյը կը գտնուի Օսմանեան ամէն գլխաւոր քաղաքաց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն ալ նրբացած է, որով թէյի առեւտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և հին փորձառութեամբ կ'ստացուի:

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբք, այս տարի ևս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմազան և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Ցէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր հոտաւէտութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գիներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն:

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ ևս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ սնտուկներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին:

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել ևս յառաջ մեր սկզբունքին, որ է [illegible]

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ևս, անոնց բազում կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՑԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ՆԱՎՐՈՒԵԱՆ, Յ. ԽՈՒԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան Թիւ 10, Պահճէ-Գաբու: 19

ԻՒՆԻՕՆ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ, ՀԻՄՆԵԱԼ 1828

Հաստատեալ ի Փարիզ [illegible], Պուռէ փողոց, Թիւ 15

Դրամագլուխ	ֆրանք	10,000,000
Պահեստի դրամ	»	7,650,000
Թղթապանակին մէջ	»	69,244,813
Հասոյթք 1892 տարւոյ	»	15,328,801
Վճարուած վնասք	»	176,000,000
Երաշխաւորութիւնք միլիոն-լիրի	»	114,500,000

Ի Կ. Պոլիս, Ընկերութեան գործակատար ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԲԱՆՔԱՆ:

Տեղեկութեանց համար դիմել առ Սիմոն Քալսըլեան, մասնաւոր տնօրէն ի Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Քարաքէօյի հրապարակը, Եէնի-Խան, առաջին յարկ. 42

KONIAK
M. MICHIOTI
MARQUE PRIVILÉGIÉE
ΜΗΧΙΩΤΗ
ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
قونياق ميخيوتى
رقابتدن خارج
COGNAC ORIENTAL
Grande Fine Champagne
HORS CONCOURS

Երեք աստղով շիշը 30 գրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 գրուշ: Երկու աստղով շիշը 18 գրուշ: Մէկ աստղով շիշը 12: Մասթիքա և [illegible] շիշը 12 գրուշ:

ՏԻԳ. Ս. ԽԱՉԱՏՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՆԿԻՒ-ԱՊԻՐՕՍԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

Հաստատեալ 1852 (ԴԻՒԱՆՅԻՆ-ԳԻՒՐՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ) Հաստատեալ 1852

Մասնագէտք ատամնաց քաշելու կենաց արհեստական ատամներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենաստուար ցաւած ատամները, ոսկիով և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև կը պարմանեն բերնի և ակռայի ամէն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ պատճառելու.

(Բացի կիրակիէ) ամէն օր առաւօտէն մինչեւ կէս օր: 38

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԷ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԷԻ Յ Ժ ՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1894 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 10ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 7

Վօսփորէն եկող շոգենաւք

12 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Իստ. Մրկ. Բ. Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
12 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
12 15 Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գպկ.
12 30 Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնիք. Չէնկ. Պէյլ. Գպկ.
1 — Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք, Միրկ, Պօյ, Բ. Հս, Պէպ, Արնվ, Գրչ, Օրթ, Պէշկ.
1 05 Պէյզ. Բշպ. Ենք. Զպգ. Գնլ. Պօյճ. Բ. Ա. Հս. Գնտլ. Պէպ. Արն. Չնկ. Պէյլ. Օրթ. Գպկ. Իսկ. Պշք. Գապ.
1 05 Բ. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գպկ. Պշք.
2 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. ՍԹՆ. Միրկ. Պյճ. Բ. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
2 15 Ենմ, Մէզ, Պէօյ, Թարպ, Պէյզ, Բշպ, Զպգ, Գնլ, Ա, Հս, Գնտ, Վնք, Չէնկ, Պէյլ, Գպկ, Պէշկ:
2 45 Բ. Ա. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գպկ. Իսկ.
3 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹԷՆ. Միրկ. Պօյճ. Բ. Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշք.
3 45 Եէն. Մէզ. Պէօյ. Թար. Պէյզ, Բշպան, Զպգ, Գանլ, Ա, Հիս, Գնտ, Վնք, Չնկ, Պէյլ, Գպկ, Պշկ:
4 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Բ. Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
5 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ-Բաշպղճ-Զուպգ-Գանլճ. Ա. Հիս. Գնտ, Վանք, Չէնկ. Պէյլ, Գուզկ. Պէշիկթ:
5 30 Եէն, Մէզ, Պէօյ, Թրպ, Ենիք, ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Բ. Հս. Պէպ, Արնվ, Գրչ. Օրթ, Պշկ,
7 — Մրկ. Բ. Ա. Հս. Գնտ. Պէպ. Արնվ. Չնկ. Պէյլ. Օրթ. Գպկ. Իսկ. Պշք.
7 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Ենք. Միրկ. Գնլ. Բ. Ա. Հս. Գնտ. Արն. Չնկ. Պէյ. Օրթ. Գպկ. Պշք. Իսկ.
7 45 Ա. Բ. Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Բ. Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
8 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտ. Վնք. Չնկ. Պէյլ. Գպկ. Իսկ.
9 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. ՍԹՆ. Պօյ. Բ. Հս. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
10 — Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Բ. Հս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պշկ.
10 25 Եէն, Մէզ, Պէյ, Թապ, Եէնք, Արնվ. Օրթք. Պէշ.
10 30 Եէնմ, Մէզ, Պէօյ, Թար, Պէյզ. Բշպ. Զպգ. Գնլ. Ա. Հիս. Գնտ. Չնկ. Պէյլ. Գպկ. Իսկ,
11 — Մէզ, Պէօյ, Թարպ, Եէնք, Պօյճ, Բ, Հս, Պէպ. Արնվ. Օրթք, Պշք.

Կամուրջէն Վօսփոր մեկնող շոգենաւք

1 15 Պէշկ- Օրթ, Արնվ. Պէպ-Բ. Հս Էմիր-Եէնք Թրպ-Պէօյ- Մէզպ- Եէնմ- Բ. Ա. Գվ.
1 35 Իսկ. Գպկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մէզ. Ենմ.
2 — Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Բ. Հս. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
2 45 Պէշ- Օրթար-Պէպ. ԵէՆք-Թրպ-Պէօյ- Մզ-Ենմ.
3 45 Իսկ- Գուզ- Պէյլ- Չէն- Վանք- Գանտ- Ա. Հիսար Գանլ- Զուպգ- Բշ- Պճ- Պէյզ-Թրպ-Պէօյր- Մէզպ- Եէնմ.
3 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արն. Պէպ. Բ. Հս. Պօյճ. ՍԹԷՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
2 35 Գապ. Պշկ. Իսկ. Գպկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Բ. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պգգ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
4 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Բ. Հս. Մրկ. ՍԹՆ Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
5 — Իսկ. Պշկ. Գպկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Բ. Հս. Գնլ. Զպգ. Մրկ.
5 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Բ. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. Բ. Ա. Գվ.
6 — Գապ. Պշկ. Օրթ. Արվ. Պէպ. Ա. Բ. Հս. Մրկ. Ենք. Պէյլ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
7 — Պշկ. Իսկ. Գպկ. Պէյլ. Չնկ. Արվ. Գնտ. Ա. Բ. Հ. Պօյճ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
7 35 Պէշկ- Օրթք- Արն- Եէնք- Թար- Պէօյ- Մզպ- Ենմ.
8 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Բ. Հ. Մրկ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
9 15 Պշկ. Օրթ, Արվ, Գնտ. Բ. Հս, Պօյճ. Գանլ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ.
10 5 Գապ. Գպկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հ. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պգգ. Թրպ. Մզպ. Բ. Ա. Գվ.
10 20 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Բ. Հս. Պօյճ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 50 Գապ. Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա. Բ. Հս. Գնլ. Մրկ. Ենք. Բշպ. Պգգ. Պէպ. Ենմ. զացող շոգենաւ պիտի ճաղորդակցի.
11 10 Իսկ. Գպկ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Գնտ. Ա. Հս. Գնլ. Զպգ. Բշպ. Պգգ.
11 20 Պշկ. Պէպ. Բ. Հս. Մրկ. ՍԹԷՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ. մինչեւ
11 30 Պշկ. Գպկ. Օրթ. Պէյլ. Չնկ. Վնք. Պէպ.
12 — Միրկ- Եէնք- Թարպա- Պէօյիք:
12 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ.

Արտօնատէր Մ. ՏԱՄԱՏԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ [illegible]